

DEŠIMTIES METŲ ROMANŲ KRŪVIS

BEN. BABRAUSKAS

Kai 1950 metais atgaivintojo "Draugo" Bendradarbių Klubu pirmininkui kun. dr. Antanui Juškai atėjo į galvą nuostabi mintis įsteigti kasmetinę "Draugo" romano premiją, tą slaptą savo sumanymą pranešė jis man, teiraudamasis, ar rašytojai būsią patenkinti tūkstantine. Gerai žinodamas, kiek laiko turi būti skirta vertinimui, Antanui Juškai parašyti, tačiau iš kitos pusės pažindamas lietuviškos knygos leidėjų sunkumus, atsakiau, kad tūkstantinė bus pakankamai rimta premija. Kun. A. Juška neabejojo, kad "Draugas", talkinamas bendradarbių, ištesės tokią premiją kasmet skirti, o aš, "turėdamas" šimtinę rašytojų, tvirtai pareiškiau, jog kandidatų premijoms ilgam pakaks. Ir taip pagrįstu ryžtingumu buvo pasakabta toji istorinė premija.

10 metų — 85 romanai

Kaip ir visada, vienam kitam laikraštyje pasirodė įvairių smulkių priekabių. Atrodo, daugiausia nepatenkintų buvo tuo, kad romano konkursas paskelbtas to, o ne kito laikraščio. Bet gi blaiviam buvo aišku, jog "Draugas" savo konkursu nemonopolizavo ir rašytojų nesuvaržė, taigi ir po to galėjo panašų konkursą skelbti bet kuris kitas laikraštis, leidėjas ar organizacija. Jeigu taip būtų įvykę, dvigubos varžybos įneštų dar daugiau gyvumo ir eventualiai atneštų daugiau vaisių. Tai, žinoma, ir šiandien dar nevelu, tačiau tas faktas, jog per 10 metų niekas kitas nesirijo kito panašaus konkurso skelbti, rodo "Draugo" neabejotiną pranašumą.

Kai konkurso pradžioje viešai ir privačiai man buvo nusišundžiama, kad tokiame svarbiame konkursui vienerių metų esą per maža, į tą pageidavimą ar skundą atsakyti man buvo labai lengva: čia ne metų, bet ketverių ar net penkerių metų terminas duodamas... Tas, kuris tepajęs parašyti per ketverius metus, tegul siūnia 1955 metų konkursui. O juk yra tokių, kurie jau apmetę ar net įpusę romaną — tie galės pasiūti pirmaisiais metais. Jaučiau, kad dėl tokio atsakymo galėjo kai kas nusisukti, bet istorija nepasibaip: pradėjęs rašyti 1950 metais, galėjo ramiai romaną baigti net 1960 metais ir savo 10 metų darbo vaisių pasiūti prieš porą mėnesių.

Pradžioje kai kieno bijota, kad tūkstantinė netektų jos nevertam. Atsimenu, pirmaisiais metais į mane, kaip į romano konkurso komisijos narį, kreipėsi kolega Juozas Švaistas, rimtai įspėdamas, kad tūkstantinė yra nemažas pinigais, todėl tuo atveju, jei nebus vertingo romano, premijos nereikėtų skirti, bet atidėti kitiems metams. Labai gerai pasielgė komisijos, kad per 10 metų nė karto nesugundė atidėti kitiems metams: palaukti geresnių. Vienais metais atsiūnčiama daugiau ar stipresnių rankraščių, tai ir premijuotasis gali būti išrenkamas svaresnis; kitais metais pasitaiko liesnesnis, lyg tyčia, kad po jo vėl ryškiau suspindėtų sekančios.

Rašytojų, dėkui Dievui, dar netrūksta: vienas šiuo metu pavargęs, nepajėgia ar nenori, tai kitas jo vietoje pasirodo. Ne paslaptis, kad kai kurie pajėgūs rašytojai (konkretno dėlei tebūnie suminėti pora vardų: Jankus, Ramonas, Vaiciu-

laitis) konkursą "boikotuoja". Vienas kitas argumentuoja ir man įrodinėjęs moraliai neturįs teisės konkurse dalyvauti: jausmesnieji esą pasipiktintų, kad jiems tuo būdu atimama galimybė iškilti ir prasimušti literatūroje.

Tarp daugybės konkurso tikslų ir reikšmių, be abejonės, yra siekimas iškelti naujus ar jaunus talentus. Praktiškai konkursas neiškėlė nė vieno visiškai nežinomo. Tikrai beveik neįmanoma rasti tokių rašytojų, kurie pajėgtų laimėti romano konkursą ir prieš tai spaudoje šiuo ar tuo nebūtų pasireiškę. Tačiau platesniam skaitytojų ratui daugelis romano konkurso laimėtojų iškilo ir pasidarė žinomi kaip tik laimėtojų romanu. Ir J. Gliuda, ir A. Landsbergis, ir Alė Rūta, ir B. Pūkelevičiūtė, ir J. Ignatonis ne-

Aloyzas Baronas, kuriam rytoj 3 val. p. p. Marijos Aukšt. Mok. salėje, Chicagoje, bus įteikta 1960 metų romano konkurso premija.

abejotinai iškilo savo premijuotaisiais romanais. Tokio J. Švaisto ar A. Barono premijos, aišku, nebepakėlė aukščiau, kadangi jie savą vietą mūsų literatūroje jau buvo įsigiję ir skaitytojams taip pat plačiai žinomi.

Kalbant apie premininkų amžių, vargu ar jų begalima tikėtis dvidešimtokų tarpė. Vis dėlto du išvydome jaunuolius, t. y. apie 30 metų, tris subrendusius — apie 40, o penki buvo arti 50 ar net toliau už jų, taigi "sulaukę pusės amžiaus".

Romano rankraščių pateikta apie 85. Be dešimties premijuotųjų, iki šiol išleista apie 30 konkursinių romanų, kurių tarpe yra nemaža savitų ir vertinų. Jie sudaro taip pat tiesioginį "Draugo" romano konkursų laimėjimą. Tas dalykas, kurį vertintojų tyčia ar netyčia užmirštamas, tuo būdu sumenkinant konkurso įnašą į mūsų raštiją.

Premijuotųjų romanų įnašas

Praktiškai, kai vertinami "Draugo" konkursiniai romanai, dažniausiai sąmoningai "užmirštami" anie nepremijuotieji dėl to, kad nenorima viešai skelbti nelaimėjusių. Pralaimėti, žinoma, nė vienas jų nepralaimėjo, tik iš jų kas kartą tegalėjo būti išskirtas vienas. Kad konkurso dalyvių pastangos būna įtemptos ir kad varžovai kartais pasitaiko to paties lygio, rodo ir tas faktas, jog vienais metais iš dviejų rimtų kandidatų laimi vienas, kitais metais laimėtojas atsiduria antroje vietoje, o premijuojamas pernykštis jo varžovas, aišku, abu su naujais kūriniais.

Kai sudedame devynis premijuotuosius į gretą (dešimtas dar pakeliui), nesunkiai pastebime vienokį ar kitokį jų išskirtinumą, savitumą, jų svorį pastarojo dešimtmečio mūsų literatūroje.

Tematikos atžvilgiu gavome porą veikalų, išsėnančių už mūsų tautinių ribų. J. Gliudos "Namai ant smėlio" ir A. Landsbergio "Kelionės" ne tik veiksmo vieta yra Europos griuvėsių centras, baigiantis II-ajam Pasauliniam karui, bet ir vaizduojami žmonės, jų rūpesčiai, siekiai yra arba bendrai žmogiški ar net specifiskai voikiški ar kitaip nelietuviški.

Ir B. Pūkelevičiūtės "Aštuoni lapai" liečia tą patį šiurpų metą, bet karo įvykių fone čia išryškina lietuvių siekiai pabėgti ar išsivaduoti nuo siaubo, užgulusio Lietuvą. Šviesūs Lietuvos kampeliai ir momentai, atkyla prisiminimai, paryškina to siaubo grasumą.

Kitos laureatės, Alės Rūtos, romane atgaminamos savo pilkumu mielos nepriklausomybės dienos. Gražios, jaunos, tik neturtingos ir bemokslės pusininko dukters psichologiniai meilės, pavydo, keršto niuansai įrikišos Bronė ir mūsų ryškiųjų personažų eilė, kur prieš 30 su viršum metų yra patekęs vyriškas taip pat neįprastinės sielos veikėjas — Kuprelis.

P. Jurkaus "Smilgačių akvarelė" vaizduoja skirtingus dalykus, tačiau ir čia, panašiai kaip Alės Rūtos "Trumpoje dienoje", vyrauja šviesi anų laisvės dienų prisiminimų spalva. Ten Lietuvos kaimas, čia miestelis toli pažengęs nuo žemaitės laikų, žinoma, ne vien tuo, kad sutinkame ne tik mešlus vežančių ar šieną kraunančių, bet ir mokslus einančių veikėjų.

J. Ignatonio "Ir nevesk į pagundą" naujas, aišku, ne tuo, kad vaizduoja kaimo mokytojų gyvenimą (tokių dar neseniai mūsų, tiesa, buvo pasigendama, bet dabar jau šis tas yra), tik kad pateikia psichologinį numatytos, bet neįtikimos, o vis dėlto galimos meilės etiudą.

Viename "Draugo" Bendradarbių Klubu valdybos išplėstiniam posėdyje buvo svarstomas kun. V. Bagdanavičiaus pasiūlymas, skelbiant naują romano konkursą, pareikšti pageidavimą pavaizduoti ką nors iš mūsų pr. XIX amžiaus istorijos. Man teko griežtai pasipriešinti tais sumetimais, kad mūsų rašytojams šiuo metu beveik visai neprieinama bet kokie istoriniai šaltiniai. Vis dėlto, nors ir niekad nebuvo paskelbta tokio pageidavimo, Juozas Švaistas susigraibė medžiagos ir parašė pirmą romaną apie Vincą Kudirką, kurio jis, gyvendamas kitame Lietuvos kampe, tikrai nebuvo matęs. Romanas susilaukė vieno didesnio prieštasto, būtent: esą įvairių netikslumų vaizduojant autoriui nepažįstamą to meto suvalkiečių gyvenimą.

Norėjęsi J. Švaistui pasiūlyti, kad jis savo igudusio rašytojo

Adolfas Daukantas

DEBESYS

*Aukštai tarp žemės ir dangaus
Skrenda debesų pulkai
Ir gal dar šignakt, kai išauš
Baltais plačiais savo sparnais
Jie mano tėviške praplauks.*

*Gal jie praskrisdami lengvai
Pro tėviškės lankas žalias.
Ties sodu žydinčiu baltai
Išgirs sesers tylūs raudas,
Kai saulė leisis vakarais.*

*Ar jie prie kryžkelės atras
Lengvam pavėsyje beržų
Į dangų kylančias rankas?
Ar gal ten žemė tik juoda
Teženklis mūsų dienas laisvas.*

*Nėra jiems uždangų ir sienų
Tarp žemės ir dangaus
Praeis mūsų metai, prabėgs mūsų dienos
Tik jie netrukdomi keliaus
Tarp žemės ir dangaus.*

TREČIĄ KARTĄ

*Prabėgo metai! Triskart palaužė vėjas nendrę,
Ir didis skausmas žmogaus širdį plėšė!
— Ar besugrįš anos laimingos dienos,
Kurias aš praeities gyvoje vizijoje
Šviesiausiu spinduliu regiu?*

*Nubėgo vandenys! Akmuo upelyje sudilo,
Ir menkas lašas jūras giliąsias pasiekė!
Tik man pailsusiam, pavargusiam be galo
Pro debesis tamsius ir audrą sėlstančią
Nė vienas gyvas spindulys nešvisti.*

*Sugrįžo paukščiai! Tris kart pragydo vėversys
Svetimosios dirvonuos! Trečią kartą saulėn kyla gelsvas
grūdus!*

*Svetimoji žemė trečią kartą gimdo vaisių!
O kada aš su mylima, su motina ir broliais
Pirmą grūdų saują savo žemėn žert galėsiu?*

ranka pavaizduotų jam gerai pažįstamose apylinkėse gyvenusius idomius ir originalius mūsų veikėjus, kaip kad A. Strazdą ar J. Katelę, kurį jis pats gal yra matęs.

Ką tik išspausdintas J. Gliudos "Šikšnosparnių sostas" dar nespėtas spaudos įvertinti, bet jau dabar galima sakyti, kad tai pats ryškiausias ir turinčias aktualios mums visiems temos literatūrinis apipavidalinimas. Kaip "Ora pro nobis" matėme Gliudą gerai pažinus ne tik bolševikų paviršius, bet ir sumaniai pajėgiant kritikuoti pačią komunizmo sistemą, taip "Šikšnosparnių sostas" autorius pasirodė giliai įžvelgį ir dabartines mūsų problemas ir sugebą išryškinti personažus.

Vienu kitu sakiniu prisiminus "Draugo" premijuotuosius romanus, tenka pakartoti, jog čia tiktai nugraibiau "kaip virenė taukus", nes kas gi suskaičiuos visus tuos veikalus, kurie buvo parašyti dešimčiai "Draugo" konkursų ir kurių svoris mūsų literatūrą įvairiopa praturtino.

Cholesterolis sendina

Patirta, kad triušiai dvejų metų laikotarpyje gauna pažengusiam laipsnyje arterijų sukietyjimą, jeigu ši liga pradeda per porą mėnesių, duodant jiems maistą, turintį daug cholesterolio. Tai susekė Kanados gydytojai dr. P. Constantinides, J. Booth ir G. Carlson, gyvenę Vancouveri, B. C. Yra davinių spręsti, kad cholesterolis yra priežastimi atherosklerozės ir žmonėse. Minėtieji gydytojai, du mėnesių triušius maitinę tokiu maistu, kuris turi aukštą cholesterolio kiekį, rado, kad po to visi triušiai gavo riebalų nuosėdų jų gyslose, kas yra ankstybas tos ligos pažymys. Tyrimams vadovavę mokslininkai priėjo išvados, kad gausus emimas maisto, turinčio daug cholesterolio, didžiai pagreitina arterijų sukietyjimą.

Trijų matavimų televizija

Jau yra surastas būdas, panaudojant du aparatų, gauti trijų matavimų televizijos vaizdą. Išradimą padarė Cohu Electronics, Inc., San Diego, Calif.

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Dipl. chem. inž. Jonas Rugis šiandien švenčia savo 60 m. amžiaus sukaktį: gimęs švėksnoje, 1901 m. vasario 4 d. Gimnazijos mokslus ėjo Palangoje, Mohileve ir Kaune; chemijos inžinerijos studijas baigė Gento Universitete, Belgijoje. Po studijų 1928 m. grįžęs į Lietuvą buvo Prekybos Departamento ekspertas chemikas Pramonės Skyriaus vedėjas; vėliau — Geležinkelio Valdyboje skyriaus viršininkas ir referentas; po to — Mariampolės cukraus fabriko vyr. chemikas, pagaliau — aukšt. technikos mokyklos dėstytojas ir vicedirektorius.

Jonas Rugis

Tremties darbo Kelheimio sintetinio šilko fabrike kaip tyrimų chemikas, buvo tarnautas UNRRA ir IRO įstaigų. 1949 metais atvykęs į JAV kurį laiką ėjo chemiko pareigas Chicago Universitete ir Wilson Bendrovės Laboratorijose. Dabar dėsto Rosary Kolegijoje.

Visuomenininkas, ejęs pareigas stovyklų komitetuose, inžinierių valdybose. Spaudoje pradėjo rašyti prieš 25 metus, parašęs straipsnį apie medžio atmatų naudojimą kurui. Yra parašęs "Kuro technologijos vadovėlį", "Kuras ir jo vartojimas", "Švėksnos praeitis". Jo straipsnių mokslo, technologijos, ekonomijos ir administracijos klausimais gausiai yra spausdinę "XX Amžius", "Technika ir ūkis", "Tautos ūkis", "Geležinkelininkas", "Draugas". Inž. J. Rugis yra vedęs dr. Alėdoną Katiliūtę, gyvena Chicagoje.

• Adomo Mickevičiaus gimimo data ir vieta kelia diskusijas lenkų tarpe. Tuo reikalu Zygmunt Novakowski parašė straipsnį į "Dziennik Polski" (Detroite), kurį perspausdino ir "Dziennik Chicagoški" (I. 26). Straipsnyje pasisakoma, jog labiau patikėtina, kad Mickevičius yra gimęs 1798 m. gruodžio 24 d. Zaošės dv. Nau-garduko apyl, bet kairurie taipgi mini jo gimimo datą esant 1799 m. sausio 4 d., o tarp gimimo vietų minima Wygody, Naugardukas, Osowiec ir Litovka. Tačiau poeto brolis dr. Aleksandras remdamasis motimis ir kito brolio pasakojimais, yra tvirtinęs, kad Adomas Mickevičius yra tikrai gimęs Zaošės dvare. Pats Mickevičius savo vardines ir gimtadienį švėsdavo Kūčių dieną, gruodžio 24. Nowakowskio straipsnis baigiamas mintimi, jog vienas tikras dalykas, kad Mickevičius yra kilęs iš tų pačių rytinių dalių, kurios davė Kosciušką ir eilę kitų garsenybių. Straipsnis baigiamas Ad. Mickevičiaus posmieliu: "Lietuva, mano tėvyne, tu esi lyg sveikata..."

• 15 nuo mirties kun. Jono Krikščukaičio (Aišbės brolio) sueina vasario 9 d. Mirė Romoje, beedamas 80-tus metus amžiaus. Yra buvęs "Ūkininko", "Kryžiaus" ir kitų laikraščių bendradarbis; taipgi buvo arkv. J. Matulaičio sekretorius; daug pasidarbavo steigiant tėvų mairijonų biblioteką Mariampolėje.

• Jono Kriaučiūno, visuomenininko ir žurnalisto, mirties 20 metų sukaktis pripuola ryttoj; yra miręs 1941 m. vasario 5 d. Kaune, eidamas 77 metus amžiaus. Buvo studijavęs Maskvos Universitete. 1890 metais persikėlė į Tilžę, kur redagavo ir leido "Šviesa", o 1889 ir 1891 — 1895 m. buvo "Varpo" ir "Ūkininko" redaktoriaus. Kai 1897 m. grįžo į Lietuvą, žandarų buvo suimtas, kalinamas Kaune ir Petrapily, pagaliau iš-tremtas į Taliną. Gražinus spaudos laisvę atvyko į Vilnių ir čia dirbo "Vilniaus Žinių" redakcijoje; buvo vienas iš Vilniaus 1905 m. seimo šaukimo pradininkų. Kai kurį laiką redagavo "Rygos Garsą". Didžiojo karo metu buvo Rusijoje, Grįžęs į Lietuvą, dirbo "Dabarties" dedakcijoje. Jo atsiminimai buvo spausdinti "Lietuvoje", "Ryte", "Lietuvos Aido", "N. Romuvoje", "Kovos Kelio-se", "Mokslo Dienose" ir kt. Atskirais leidiniais išėjo "Didis triukšmas, subruzdymas, naujo laikraščio steigimas" (1907), "Mano praeities vaizdėliai" (1936).

• Dr. Leonas Seibutis kovo mėn. 15 dieną Chicago Urologų Draugijos susirinkime laikys paskaitą "Eksperimentinis inkstų akmenų tirpinimas". Papešakos apie naujus būdus be operacijos ištirpinti inkstų ir šlapimo takų akmenis. Dr. L. Seibutis dirba Chicago Universitete urologinių tyrimų srityje, lanko Hines ligoninę, lavindamas ten esančius gydytojus rezidentus, besispecializuojančius urologijoje; be to, turi savo praktiką 30 N. Michigan Ave, Suite 808, Chicagoje. Dr. L. Seibutis kilęs iš Užpalių (jo tėvas ten buvo vaistininkas), medicinos studijas baigė Frankfurto Universitete, urologijos specialybėje gilinosis Chicago Universitete, prie kurio jau dirba ketverius metus. Du jo straipsniai apie akmenų formavimąsi šlapimo takuose yra tilpę "Journal of Urology", leidžiamame Chicagoje. Kai kurį laiką yra buvęs universiteto insturktorius, o dabar dirba prie tyrimų. Leidinyje "Proceedings of Experimental Biology and Biochemistry", balandžio mėnesyje, bus išspausdinta dr. Seibutio studija apie pieno įtaką inkstų formavimąsi inkstuose ir šlapimo takuose.

• Kamerinės ir simfoninės lietuvių kūrybos leidimo fondai rengiami trys smuikininko Izidoriaus Vasyliūno koncertai: vasario 26 d. 3 val. So. Bostone, Mass., Lietuvių Piliečių Klubu naujoje salėje; kovo 5 d. 3 val. Cambridge, Mass., Roberts School salėje ir kovo 12 d. 3 v. 45 min. Norwoode, Mass., Šv. Jurgio parapijos salėje. Visų koncertų programa ta pati: Tartini sonata G moll, Chausson Poema, Gaidelio trys miniatūros — Lietuviškas šokis Nr. 2, Malda ir Pavasario šokis, Singing Suite A moll. Akompanuoja Marija Vasyliūnaitė. Į visus koncertus jaunimas, iki 16 metų imtinai, leidžiamas nemokama.

• Dail. Kęstutis Zapkus dėsto meną Syracuse Universitete ir toliau studijuoja. Baigdamas Chicago Meno Institutą jis yra laimėjęs \$3,600 premiją. Gavęs magistro laipsnį 1962 m., planuoja vykti į Europą pagilinti meno studijų. Savo kūryboje yra pamėgęs abstrakčiai išreikšti gamtovaizdį — augalus, akmenį, erdvę.

• Dr. Juozas Gudauskas atostogaudamas Tuscon, Arizonoje, gilina biochemijos studijas vietiniame universitete.

"Draugo" 1951—1959 metų romanų konkursuose premijas laimėję kūriniai

SVENTASIS IR PASAULIETIS RAŠYTOJAS

MYKOLAS KRUPAVIČIUS, Chicago, Ill.

Nuostabiai gerų rašytojų yra šventųjų tarpe. Jų daugelis imdavois plunksnos. Jų raštinis palikimas didelis, brangus ir įvairus: moksliški traktatai, laiški, pamokslai, maldos, atsiminimai, išpažinimai, užrašai ir pastabos. Tam jų paliktame rašty lobyne daug reikalingų žinių gali rasti ne tik dvasiškis, bet ir pasaulietis. Daug šventųjų yra nusipelnę savo krašto kalbai ir literatūrai. Šventumas ir kunigiškas pašaukimas nesudaro kliūtis tapti geru rašytoju ar poetu. O tuo tarpu joks didžiausias rašytojas tokio rango, kaip Dantė, Šekspyras, Molieras, Gėtė, netapo šventu. Dar daugiau, daugelis literatūrinų genijų buvo tolimi nuo pavyzdungumo savo gyvenimu, o charakteriu — nuo taurumo.

Šventieji, net tokios rūšies, kaip Kūdikėlio Jėzaus Teresėlė, kuriems trūko vadinamos literatūrinės kultūros, vadžiojo plunksna labai tiksliai, taikliai ir drąsiai. Šitomis savo rašytojiškos savybėmis jie dažnai pranešdavo net renomuotus rašytojus pasauliečius. Šventumas rašytojui duoda du labai vertingus dalykus: didelę ištikimybės jėgą ir sugebėjimą pamiršti save. Be to sugebėjimo negalima pasiekti aukščiausios plunksnos dorybės — paprastumo. Garsiausias pasaulio rašytojai savo kasdieniniame gyvenime buvo dažnai sunkiai pakenčiami egocentrikai, bet jų geriausi kūriniai gimdavo tik tada, kai jie savo vizijų pagauti užmiršdavo apie save, išeidavo už savo aš ribų.

Tas vizijų pagavimas kitaip paveikia pasaulietį rašytoją, o kitaip šventąjį. Tos vizijos gal yra ta priežastis, dėl ko šventieji buvo didieji rašytojai, bet ne didžiausi. Šventasis ex definitio- ne, Bažnyčios tokiu paskelbtas, nesiduoda savosios, individualinės estetinės vizijos pagau- namas. Nepaisant savo galin- go ir jautraus grožio išjautimo ir mišniško individualumo, šventasis renkasi geresnę dale- — tiesą, o savo aš negali nei kelti viršun, nei akcentuoti ar ryškinti, nes jam rūpi savo sie- la dangui laimėti. Sainte-Beuve šv. Pranciškų Saleziečių vadina „pilna švelnumo ir patrauklu- mo gulbe“. Kiti ji vadina „Sa- baudijos gulbe“. Tokiu titulu bu- vo apvainikuotas ir Šekspyras ir vadinamas „Avono gulbe“. Bet ir Šekspyras, ir Molieras, ir Rasinas, ir Micevičius, ir Dos- tojeviškis ir kiti to didumo ra- šytojai turėjo savyje, vieno ra- šytojo pasakymu, kažką poviš- ka: poviško spalvingumo, aist- ringumo ir daugiau ar mažiau poviško tuštumo. Dangiškasis Jury aukščiausiai vertina tą kū- rinį, kuris parašytas nekaltu baltumo gulbės plunksna. Bet žmogaus tokie raštai netraukia ir nekelia tokio susijaudinimo, kokio sukelia genialūs grožinės literatūros kūriniai, kur kūry- binė aistra grumiasi su Dievo meile, o gaivalinga vaizduotė — su išmintimi.

Šv. Pranciškų Saleziečių

Pijaus XII enciklikos „Rerum omnium perurbationem“ šv. Pranciškaus Saleziečio mirties trijų šimtų metų sukaktyje paskelbė ji rašytojų ir laikraštininkų globėju, nors jis dar prieš tą paskelbimą daugelio tokių globėjų buvo pasirinktas. Šv. Pranciškų gimė 1567 metais, trečiais po Kalvino mirties ir ketvirtais po Tridento Santa- rybos, labai neramiais ir aud- ringais laikais. Tas didysis vadi- namos kontrreformacijos šven- tasis, „Ivado į maldingą gyve- nimą“, paprastai vadinamo „Fi- liothea“ (Teotimo) autorius, Baž- nyčios Daktaras, Genevos vys- kupas ir išpažintojas, buvo di- delio masto rašytojas. Ar jis buvo didžiausias rašytojas iš

šventųjų tarpo ir didžiausias šventasis iš rašytojų tarpo?

Tuo klausimu galima daug ginčytis ir jokių rezultatų ne- pasiekt. Tikra štai kas: šv. Jo- nas nuo Kryžiaus buvo didesnis poetas už Saleziečių. Jo „Filotea“ tikrai negali lygintis su šv. Au- gustino „Išpažinimais“. Bet ki- ta vertus, yra neginčijamas faktas, kad jokia naujųjų lai- kų tautinė literatūra nėra tiek laimėjusi iš kito šventojo rašy- tojo, kiek yra pelnusi turtin- giausią pasaulio literatūrą, bū- tent — pranciškų literatūrą.

Jo tėvynėje (kalbinėje, nes Sabaudija anuo metu buvo ne- priklausoma kunigaikštija) kri- tika ir literatūros istorija se- niai šį šventąjį laiką pranciškų prozos tėvu. Jis statomas vie- no gretot su tais rašytojais, kurie pranciškų kalbą padarė la- bai lankstią, žodingą, sugeban- čią tinkamu ir taikliai žodžiu nusakyti ir išryškinti visa, ką tik sugalvoja galva ir tai ne be- kokia galva, bet pranciškų. Tai jis — šv. Pranciškų Sale- zietis ne mažiau už Montaigne nutiesė kelią pranciškų literatū- ros aukso amžiu. Jis krovė pa- grindus dabartinei subtilyiai ir skambiai pranciškų kalbai. Jo subtilus humoras tiesė kelią Molierui. Jo aforizmų ir epigra- mų dovana rengė Paskalio „Mintis“ ir Rošefuko (Rochefoucauld) „Maksimas“. Kaip psichologas ir charakterologas praško Bruyerą. Jo įtaką į Bossuetą ir ypač į Feneloną pranciškų literatūros istorijos laikoma neginčijama tiesa.

Šv. Pranciškaus Saleziečio palyginimas su didesniais už jį šventais rašytojais, kai šv. Jo- nas nuo Kryžiaus, šv. Augusti- nas, pridėkime dar šv. Teresę Didžiąją, Sekimo autorių, šv. Bernardą, pagaliau šv. Povilą, duoda mums galimybės at- skeisti ir daugiau jo teisių rašytojų ir laikraštininkų glo- bėjus. Nūdienė plunksnos dar- bininko samprata turi tokių ele- mentų, kurie žymiai stipriai ir pilniau prasimuša pas šv. Pranciškų, negu pas jo didesniuosius plunksnos ir aureolės kolegas.

Rašytojas — menininkas

Rašytojame mūsų laikais daugiau matome meno, negu betkuriais kitais laikais, žodžio meno. Rašytojame tapo lyg amatas, kurio darbo medžiaga yra žodis. Šiandien negalime įsi- vaizduoti rašytojo be nusistaty- tos savo kūrybos formos, o ra- šytojy jame — be samoningo ar- tizmo. Šiuo atžvilgiu šv. Pranciškų artimiausias nūdienės li- teratūros didybėms. Jis drąsiai galėtų dalyvauti gyvenamųjų

laikų rašytojų diskusijose for- mos, stiliaus, kalbos, metodo klausimais, nors gal jam ne kartą tektų gerasiškai šyp- telti, girdint savo dvidešimtojo amžiaus kolegų rašytojų nuo- mones tais klausimais. Sunku įsivaizduoti šv. Bernardą Nobe- lio laureatu, o šv. Pranciškų ga- limą, net nesunkiai. Jis tikty ir Pranciškų Akademijos ne- mirštamųjų šeimai. Čia pravers pažymėti, kad šv. Pranciškų 28 metais prieš atsiradimą Pranciškų Akademijos įsteigė savo Sabaudijos italų akademi- jos pavyzdžiu akademią, kurią pavadino Florimontano Akade- mija.

Šiandien rašytojy jame vir- to profesija, tiesa, daugelyje vietų mažai apmokama, bet vis- tik profesija. Šv. Pranciškų bu- vo vyskupas, ne profesinis ra- šytojas ir daugiau vyskupas, ne- gu rašytojas. Tačiau, jis, gy- vendamas tuo metu, kai spau- dos išradimas pagimdė spaudos leidimo pramonę, tapo daugiau panašus į nūdienius spaudos pramonės darbininkus — lite- ratūrus; negu jo amžininkai kiti šventieji rašytojai. Jis rašė jau spaudai, jis rūpinosi skaitytoju, stengėsi jį patraukti, net nusi- lenkdavo jam, pasakytum — pa- taikavo, bet jo pataikavimas pasireiškėdavo tik formos srityje, bet ne turinio, jis ėmė net pri- klausomą autoriui honorarą, o savo „Filoteją“ sukūrė tai, kas šiandien vadinama best-selle- riu.

Mistika ir tiesos ieškojimas

Didžiausi šventieji rašytojai buvo mistikai. Jų kūrybos svar- biausias tikslas — įamžinti ra- šyto žodžiu tą paslaptingą, sun- kiai atpasakojamą žinią, kuri buvo patirta kontempliacijoj. Dėlto jų raštuose tiek privačių, asmeniškų, tamsių, lyg šifru rašytų, puslapių. Tokių pusla- pių nemaža ir šv. Povilo raš- tuose, nors jie buvo rašyti žmo- nės mokyti. Ar šv. Pranciškų

Algirdas Landsbergis, laimėjęs 1953 metų romano konkursą kūriniu „Kelionė“; vasario 5, 12 ir 19 dienomis Chicagoje anglų kalba vaidinamas jo dramatis veiklas „Penki stulpai turgaus aikštėje“.

kus Salezietis buvo mistikas? Mistinė teologija buvo jo svar- bioji tema. Bet ar jis ją rėmė kitų atpasakojamais patyrimais, ar savo dvasiniais išgyvenimais, diskretiškai tyli. Yra duomenų, kuriais pasirėmus galima pri- leisti apie jo pasiektas mistinio gyvenimo viršūnes, bet jo nuo- lankumas ir krikščioniškas kuk- lumas neleidžia tuo klausimu kal- bėti.

Šventieji rašytojai turėjo ir kitų motyvų imtis plunksnos: ieškojimas tiesos ir tos tiesos skelbimas ir platinimas. Pirmas motyvas davė mums šventų rašytojų filosofų, antras — ra- šytojų moralistų. Abu motyvai vaidino svarbų vaidmenį šv. Pranciškaus kūryboje. Jis bu- vo stiprus filosofas, kuris ne- tik gerai pažinojo savo Ange- liškąjį Daktarą — šv. Tomą Akvinietį, bet mokėjo jį papil- dyti ir net taisyti. Jis buvo dvasios vadovu, moralistu ir pa- mokslininku daugiau, negu bet kuo kitu. Štai šioj srityj jo kūryba išsimušė iš rašytojo formos ir veržiasi į laikraštinin- ko, žurnalisto veiklos plotą. Ne veltui jis yra ir laikraštininkų globėju.

Modernus metodas, pažangi pedagogika

Filosofas tirią, ieško. Moky- tojas moko. Pamokslininkas pagauna, moko ir, reikalui esant, bara. Šv. Pranciškų vi- sa tai daro ir daro ne bekaip. Šv. Pranciškų dar rūpinasi ir tuo, kas turi būti kiekvieno laikraštininko pagrindiniu rū- pumu.

TELEVIZIJAS

Sąžiningai ir nebrangiai taisau. Už patarnavimą vietoje \$3.00, už dirbtvės darbą — \$10.00 ir dalyk. Pigių pakeiklinės lempos. J. M. GLINAS 2549 W. 69th St. H. A. PR 6-1063

MOVING

R. SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna aprada. 2047 W. 67 Pl. WA 5-8063

TAUPLYKITE LIETUVIŲ SOSTINĖS CENTRE CHICAGO SAVINGS B-VĖJE

Pasidėkite santaupą į apdraustą, tvirtą finansinę įstaigą, visais atžvilgiais išbandytą per pastaruosius 36 metus. Negalėsit rasti patogesnės ir pelningesnės vietos. Puikiai išrengimai, aukšti dividendai. Atdara tris vakarus savaitėje. Du dideli kiemai automobiliams pasistatyti.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6245 South Western Ave. Chicago 36, Illinois
GRovehill 6-7575

ATDARA: Pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 9 iki 8. Trečiądienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį nuo 9 iki 12:30 val. po pietų.

pesniu. Jis, pažinęs tiesą, sten- giasi ją išaiškinti patikslinti ir suformuluoti taip, kad ir be- mokslui ji būtų suprantama ir prieinama. Jis mokydamas ne- tik rūpinasi savo žinias perteik- ti kitiems, bet stengiasi surasti efektingiausią pateikimo meto- dą. Jo vatotas metodas ultra- modernus, pažangi pedago- gija.

Jo raštai skaitytoją auklėja, įtraukia į bendradarbiavimą, jį suinteresuoja ir padaro savo idėjos gnybę ir platinioju. Kaip pamokslininkas ir dvasios va- dovos šv. Pranciškų Salezietis žmogų — pagauna ir veda, bet pradeda įtikinimu, patraukimu ir save pasitikėjimo įgijimu. Drą- sina, populiaria, palengvina. Tuo jis skiriasi nuo šių dienų laikraštininkų: jis sunkius kla- simus palengvina, bet lengvų nedaro dar lengvesniais. Jis pa- tirtas tiesas populiaria, bet neieško savo populiarumo. To šv. Pranciškaus nusistatymo šaknis siekia didelio gylio ir se- miasis syvus iš jo paties labai rūpestingai ir teisingai nusta- tytos teorijos tos dorybės, kuri pranciškų vadinama dou- ceur.

Tą dorybę sudaro švelnumas, malonumas ir nuodisardus pasla- umas. Gal tai kažkam atrodo archaišku, atgyvenusi dalyku. Bet tai yra didelė jėga, kuri niekad nepasensta. „Tout dans la vie doit se mener par dou- ceur, rien forment“, kalba šv. Pranciškų. „Il faut attirer les ames, mais a la maniere des parfums, c'est-a-dire suave- ment“, — Visa gyvenime reikia daryti švelniai, ne prievarta, smurtu. Sielas reikalinga pa- traukti, bet tokiu būdu, kaip patraukia kvapai — švelniai, maloniai.

Jei kam atrodo, kad laikra- štininko pagrindinis uždavinys nėra aiškinti, interesuoti, mo- kyti populiariai ir įtikinant vadovauti, bet tik teikti aktua- lias žinias, naujienas ir sensa- cijas, tas neskiria uždavinio nuo medžiagos. Laikraštininko me- čiaga yra naujienos, su tuo

reik sutikti. Bet tik medžiaga, ne pašaukimas ir ne uždavinys. Laikraštininkų globėjas šv. Pranciškų Salezietis nebuvo profesionalas laikraštininkas, kaip nebuvo ir profesionalas rašytojas. Tad jo, kaip rašyto- jo, ir nebuvo pagrindiniu užda- viniu rašyti grožinių kūrinių. Jis buvo pasistatęs savo vyriau- siu tikslu garbinti „amžinąjį ir amžinai jauną ir naują grožį“. Kaip laikraštininkas, jis mažai kreipė dėmesio į tai, ką mes va- diname naujienomis. Jis skelbė amžiną ir amžinai naują nau- jieną — Gerąją Naujieną.

Red. pastaža: Aukščiausių pa- duotas tekstas yra prel. M. Krupavičiaus pamokslas, pasa- kytas sausio 29 d. Chicagoje „Draugo“ Bendradarbių Klubu pamaldose.

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. vidaus ligos
Tel. ofiso — Republic 7-4900
namu — GROvehill 6-8161
Persikėlė į naują ofisą
2558 West 63rd Street
PRINCIPAL MEDICAL CENTER
Pirma tik pagal apointmentą.

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Akusherija ir moterų ligos
4157 Archer Avenue
Ofiso val.: nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 v.
vak. Šeštadienis nuo 2-4 v. popiet.
Trečiadienis pagal sutartį.
Ofiso tel. Virginia 7-0036
Rezidencijos tel. BEvery 8-8244

Rez. GI 8-0873 Rez. HE 6-1670
Dr. Eisin Dr. Balukas
DR. W. M. EISIN-EISINAS
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 S. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą
Jei neatliepia skambinti MT 8-0000

Ofiso HE 1-1414, Rez. RE 7-6867
DR. B. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akusherija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak.
Šeštadienis 1-4 p. p. Trečiadienis
uždaryta.

DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Vidaus ir vaikų ligos
2737 West 71st St.
Val. kasdien nuo 6-8 val. vakaro
Šešt. nuo 12:30 — 2:30 val. p. p.
Treč. ir kitu laiku tik susitarus.
Tel. ofiso ir rez. WA 5-2017
Ligonis priima pagal susitarimą.

Ofiso tel. HE 4-7007.
Namų-rez. tel. PROspect 8-9081
DR. JANINA JAKSEVIČIUS
(JOKSA)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63 Street
Val.: Pirmadienį, ketv., antr., 2:30 iki 4:30; antr., ir penkt. nuo 5 iki 8; šešt. nuo 1 iki 4. Kitu laiku tik susitarus.

Tel. ofiso PO 7-6000, rez. GA 5-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 1 — 4 p. p. ir 6 iki 8 val. Treč. ir šešt. uždaryta

Telefonas: GROvehill 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
2422 W. Marquette Road
Valandos 9-12 ir 7-9 v. p. pagal susitarimą, išskyrus trečiadienį.

Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7. Treč. ir šešt. 10-12.

Tel.: RELiance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuviai gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: Pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį, penktadienį 1-4 p. p., 6:30-8:30 val. šešt. 1-4 val. p. p. Treč. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Iškryrus trečiadienį Šeštadienis 12 iki 4 popiet

Ofiso tel. LAfayette 3-3210, jei neatliepia, šaukite KEdzie 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 S. Archer Ave.
Val.: Kasdien popiet nuo 12-3 val. vak., pirm., antr., ketv. 6-9 val. Trečiadienis tik susitarus

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKUI IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
7156 South Western Avenue
MEDICAL BUILDING
Pirmadienį, antradienį, ketv. ir penktadienį nuo 11 val. 1 val. p. p. ir nuo 4 v. — 5 val. vakare. Treč. ir nuo 11 val. ryto — 1 val. p. p. Šeštadienį 11 val. ryto iki 5 val. p. p.
Office tel. RE 7-1168
Res. tel. WALbrook 5-3765

Tel. ofiso HE 4-1202, rez. PR 6-4753
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd St.
Val.: pirmadienį, ketvirtadienį 1-4 p. p., antradienį, penktadienį 5-8 v. v.

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 6-9801
DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-5 v. v. Šeštadienį: 9 v. r. — iki 2 p. p. Trečiadienis uždaryta.

DR. JONAS V. MILERIS
NERVŲ IR SMEGUENŲ LIGOS
5430 So. Kedzie Ave.
PAGAL SUSITARIMĄ
Tel. HE 4-1562
Skambinti 2 iki 9 val. popiet kasdie- ną. Išskyrus trečiadienį.

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA-CHIRURGE
Vidaus ligos
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Telef. ofiso: PILlman 5-8766
Namų: BEvery 6-3946
Priėm. val.: kasdien 6-9 v. v., šešt. 1-4 v. p. p. Trečiadienį — uždaryta

Tel. ofiso VI 2-1484, Rez. RE 7-8818
DR. ALBINA PRUNSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
3259 South Halsted Street
Val. kasdien: 9-7 p. p.; šeštadienį: 2-4 val. Treč. uždaryta.

Ofiso telefonas — BishoP 7-2525
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL. kasdien nuo 2 iki 3 val. vak. Treč. ir šeštadienį tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS
2745 West 69th Street
Spec. ORTHOPEDINES LIGOS
Priešais šv. Kryžiaus ligoninę
VAL.: Pirm., antr., ketv., penktadienį nuo 9 iki 11 ryto ir nuo 6-8 val. v. Šeštadienį nuo 2-4. Trečiadienis ir kitu laiku susitarus telefonu.
Telef. REpublic 7-2290

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius
keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave. YA 7-7361
Val.: 10 ryto iki 8 vak. (trečiadienį uždaryta). Šeštadienį: 10 v. r. iki 2 p. p.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St
Ofiso tel. RELiance 5-4410
REz. tel. GROvehill 6-0617
Valandos: 1-3 p. m. ir 6-8 p. m.
Penkt. iki 1-3 p. m.
Trečiadienį ir šeštadienį pagal sutartį

Ofiso tel. CLAIffside 4-2896
Rez. tel. WALbrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street
(Bendra praktika ir specialiai chirurgija)
(Kamp. 47th ir S. Hermitage)
Val.: nuo 2 iki 4 val. ir 6 iki 8 v. v. Šeštadienį nuo 2 iki 6 val. Iškry. šešt.

Tel. ofiso TO 3-0959
Res. tel. GA 3-6046
DR. FL. TALLAT-KELPSA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
5002 West 16th Street, Cicero, Ill.
Val.: kasdien 5-8 p. m., šeštadienį 1-4 p. p. Kitu laiku ir trečiadienį susitarus.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Bendra praktika ir moterų ligos)
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PROspect 8-1223 ar TR 3-5577
Ofiso val.: Pirm 7-9 v. v., Antradienį, Treč. ir Penkt. 6-9 val. vak., Šeštadienį 2-4 val. popiet ir sulig susitarimu.

Tel. ofiso HE 4-2123, rez. GI 8-6195
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
(71st ir So. Campbell Ave.)
Val.: pirm., antr., ketv. ir penktadienį nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8. Treč. ir šešt. uždaryta.

Telefonas — GROvehill 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
Specialybė: AKUSERIJA ir MOTERŲ LIGOS
Valandos: nuo 1-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadienis nuo 1-4 val. popiet. Trečiadienis uždaryta

Tel. PROspect 6-9400
DR. ONA VASKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 South Kedzie Ave.
Ofiso val. kasdien: 2-4; 6-8. Šeštadienį nuo 2 iki 4. Treč. ir šešt. tik skubiais atvejais ir susitarus.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 W. Marquette Road
Val. nuo 2 iki 4 v. v. ir 7 iki 8 v. v. Trečiadienį ir šeštadienį pagal sutartį.

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6559
Rez. 6600 So. Arctonian Ave.
Val. 11 v. ryto iki 3 v. p. p., 6-7 v.

Pirkite JAV Apsaugos Bonus

LAUREATŲ ŽODIS

Sėkmingai vykstant romanų konkursams, „Draugo“ laureatų šeima kasmet didėja. Įsijungia vis naujos, rinktinės jėgos. Švenčiant šio konkurso dešimtmetį, įdomu išgirsti žodį ir tų, kurie kasmet pakaitomis vis atsidurdavo tų konkursų centre, išeidami laimėtojai. Buvo kreiptasi į juos su eile klausimų. Kokiai jų žodis?

Jurgis Gliauda

— Kuriai iš savo trijų premijuotų knygų paskyrė daugiau laiko parašyti?

— Parašyti ir apmąstyti romaną yra du skirtingi dalykai. Romano apmąstymui skirta laika man sunku aptarti, nes idėja gimsta ir laikinai slypi neįvytoms, neapipavidalinama. Personazai neįsivadina gimsta pilnai mane patenkina. Rašyti taip, kaip neseniai spaudoje buvo skelbta apie vieną latvių rašytoją, esą, rašo atkarpi ir ne pats nežino pabaigos, laikau rimto rašymo profanacija.

Tačiau pasakyti tiksliai apie rašymo procesą galima. „Namai ant smėlio“ parašiau daugiausia Jūros kalnuose, Šveica-

Jurgis Gliauda, laimėjęs konkurso premijas už romanus „Namai ant smėlio“ (1951), „Ora pro nobis“ (1952) ir „Sikšnosparnių sostas“ (1959).

rijoje, kur, dažniausia, teko rašyti atsisėdus ant kermo, atokiau nuo pabėgėlių barakelių, ir turint prieš akis nuostabaus grožio Alpes, matomas virš žemai nuskrudusio slėnio. Rašymas užtruko bene trejetą mėnesių. Romano apmatai buvo sumesti Vokietijos miestelyje Messkirche.

Mano juri komisijos teisėjas Tamulaitis net supykdo, kam aš sakausi parašęs per tris mėnesius. Esą, jei ilgai rašai, tai ir knyga svarsnė! Su tuo, aišku, leidžiu sau nesutikti. Ir nešutimas trunka nepalyginamai ilgiau už gimdymo procesą. Tai visiškai tinka rašymui, kuris tik atbaigia mąstymus, ieškojimus, svarstymus, keitimus, papildymus, išbraukimus, ir visus kitus „ymus“ ir „imus“ romanų gimdyne.

„Ora pro nobis“ parašyta Detrote, 17600 Lindsay Ave, po dideliu topoliu, kuris dabar naujų šeimininkų nukirstas. Jo pavėsyje buvo „žalias kambarys“, o mano dispozicijoje ilgas plieno strelkas. Sumanytas tai knygai gimė per „Namų ant smėlio“ premijos dienas Čikagoje. Mano rašymo stebėtoja buvo jauna varna, prijaunanti ir labai arši. Ji dažnai tupėdavo netoli, kvarksdėjo ir turėdavo rankraščio puslapį, kurį pavogusi, ji apdraskė nagais ir snapu. Gailiuosi ne užfiksuoti momento nuotraukoje. Ji ir buvo pirmas mano rašto cenzorius.

„Sikšnosparnių sostą“ sumėčiau ir įvykdžiau Los Angeles. Pirmas romano pavadinimas turėjo būti „Pasibeldimas prie durų“. Tačiau temą ir idėją bevydant, epizodas dingio išgyvenimų grandinėje. Šią knygą rašiau dviem „prisidėjimais“. 1957 metais vieną dalį, o 1959 metais kitą dalį. Keistai šis romanas susipina su prof. Maceinos asmeniu. Žinia, kad Vokietijon buvo atvykusi iš Lietuvos jo

žmona, kviešti profesorius sugrįžti, yra vienas iš romano siužeto prototipų. Jo „Jobo drama“ žavėjau, tačiau, nežinau kodėl, ieškojau jo tezei antitezės. Tai irgi įsmuko į romano turinį.

Čia aš miniu redakcijos parašymus, turėdamas pažymėti, kad pirmoji redakcija visad labai skiriasi nuo penktos, kuri visad galutinė.

— Kuriai modernios literatūros srovei esat labiau palinkęs?

— Visad esu linkęs tarp srovių sukuriu ieškoti sąsąs, kaip griežtai pasisakė antikiniai galvočiai. Turinys gali diktuoti apipavidalimą, bet ne priešingai. Dažnai mūmuse banalybė apvilkta sumoderninta forma, atrodo sena dama, pamiršusi savo amžių ir pasipuodusi bikini. Manau, visi sutiks, kad virš srovių dogmatikos verta męgti ir grožetis viskuo, kas žydi, kunkuliuoja ir nesutalpina į srovių dogmatiką. Va, mūsų poezija (kuria labiausia mėgstu): atkaklus Bradūnas, tik impresionistiškas Nyka, kosmiškas Bernardas ir, pasakykite, kurioms srovėms juos išdalinti? Rašytojas, sutapęs su srove, tuo pat sutampa su laiko mada, kas palengvina senėjimą madai sensant.

— Ką dabar rašote, ir iš kur gaunate laiko rašymui?

— Kaip tik šiomis dienomis pastačiau paskutinį tašką romanui „Ikaro sonata“. Lietuviai turėjo savo Ikarą: Čiurlionį, kuris kilo į saulę su vaškiniais sparnais. Iš kur turėtu laiko? Turiu gerą žmoną, kuri sustabdo man, kaip biblijoje, saulę dangių — ilga diena atneša vaisius. Mūza paseno moderniam gyvenime; o prie geros žmonos ir aš ne keltas.

— Ką pasakysite apie dešimtąjį romano konkursą, kurio juri komisijoje pirmininkavote?

— Derlius buvo šykštus: tik penki rankraščiai. Temų skersmuo platus — nuo atominių ginklų iki pedagogikos. Tačiau, kaip žinia, ne tema svarbu. Ne apie ką, bet kaip. Tai kūrinio alfa ir omega. Žudo taip pat ir skubotumas. Rodos, matytė mat, kad rašiny neturėjęs ne dviejų redakcijų — ir dėl to bus nusivylimas nelaimėjus premijos. Labai patartina daugeliui — nepremijuotus dalykus išsuduoti: po griežtos revizijos taps verti dėmesio romanai.

Savo pasisakymuose juri komisijos nariai daugiau respektą skyrė romanui, kuriame yra govališkumas, tragizmas kasdienybėje ir kasdienybė tragizme.

Turiu pridurti, kad komisijos nariai paskyrė daug laiko ir pastangų rankraščių vertinimui. Mes įgyvendiname nuostata: absoliučiai nespėlioti, kieno žanras gali priklausyti konkurso rankraštis. Vertinimas remiamas išimtinai kūrinio kokybe. Šia proga aš norėčiau išreikšti didelę pagarbą komisijos nariams: poetui laureatui Bernardui Brazdžioniui, poetei E. Tumieniui, darbščiajam komisijos sekretoriui Juozui Kojeliui ir griežtam lituanistui Feliksui Kudirkai.

Alė Rūta

Gerbiamas redaktorium, dėkoju už laišką ir progą bent raštu dalyvauti iškilmingame „Draugo“ romano konkurso dešimtmetį. Atsakau į laiške pateiktus klausimus:

— Kodėl dalyvavote konkurse?

— Turėjau romano rankraštį ir nežinojau, kur kreiptis dėl jo išleidimo. Tikėjau, jei ir premijos nelaimėsiu, „Draugas“ galėtų išleisti mano knygą. „Draugo“ leidiniai skoningi.

— Kaip tuos konkursus vertinate?

— Per paskutinį dešimtmetį „Draugas“ milžiniškai pasitaravo lietuvių spaudai. Romano konkursais pagyvino literatū-

nį gyvenimą ir skaitytojams davė nemažai vertingų, įdomių beletristikos knygų.

— Kokių atsiliepimų susilaukėte, premijavus jūsų knygą?

— „Trumpos dienos“ premijavimo ir išleidimo proga iš kolegų rašytojų, iš draugų ir nepažįstamų žmonių gavau širdingų sveikinimų bei linkėjimų įdomus Stasio Piezės straipsnį „Chicago American“ — „Baby and a thousand dollar novel“ — atkreipė Detroito amerikiečių reporterių dėmesį. Mano laimėjimas buvo aprašytas keliuose didžiuliuose Detroito laikraščiuose. Bet iš viso to (be apturėto džiaugsmo) man susidarė viena liūdna išvada: ne tik amerikiečiai, bet ir mūsų žmonės daugiau patraukia sensacija, negu laimėjimas literatūrai. Girdėjau vieną knygų pirkėją sakančią: „Aš perku tik premijuotus romanus“. Premijos yra šiek tiek atlyginimas ir paskatinimas autoriams, bet neturėtų būti ženklas visuomenei, kad tik tiek knygų skaitytina, kiek jų premijuota. Vytauto Alanto, Aloyzo Barono ir daugelio kitų knygų yra lygiai vertingos ir įdomios, kaip ir premijuotų autorių veikalai.

— Ar turėję kokios įtakos premija į tolimesnį jūsų kūrybos gyvenimą?

— Taip. Paskatino daugiau dirbti. Malonūs premijos gavimo įspūdžiai dažnai stiprino nelengvame rašytojo kely.

— Ką siūlytume dėl „Draugo“ romano konkurso?

— Siūlyčiau per sekantį dešimtmetį premijuoti ne vien romanus, o ir kitų formų geriausius literatūros veikalus.

— Kokios apraiškos mūsų tremties literatūroje jums labiausiai krinta į akis?

— Sutinku su Kaziu Bradūnu, kad visuotinė tyła, savotiška ignoracija slepia mūsų lite-

Alė Rūta Nakaitė Arbenė — autorė premijuoto romano „Trumpa diena“ (1954 m.).

ratūrinį gyvenimą. Kaskart labiau pirkėjai praeina pro šalį, kur prie bažnyčių, kioskose ar knygynuose guli dulkėse mūsų knygos; kaskart tyliau ir mažiau bekalba apie literatūrą rašto žmonės. Tokie reiškiniai, kaip „Draugo“, „Aidų“, Rašytojų Draugijos premijos, taip pat, mecenatų stambios aukos mūsų literatūrai, dar palaiko gyvybę ir duoda vilčių, kad ne savu noru palikę Tėvyne lietuviai išliks kūrybiškai, kultūriškai stiprūs ir naudingi Lietuvai. Tai, žinoma, taip pat priklauso nuo kiekvieno mūsų gerų norų bei pastangų kultūriškai augti ir gyventi.

Birutė Pūkelevičiūtė

— Kodėl dalyvavote konkurse?

— Iš kur ateina žmogaus svajonės? Turbūt, tasyk buvo toks metas: toks vėjas, tokia dangaus spalva ir todėl — tokie troškimai.

— Kokių atsiliepimų susilaukėte, Jūsų premijuotam veikalui pasirodžius spaudoje?

— Skaitytojas buvo man labai maloningas. Daugiau, negu tikėjau, daugiau, negu buvau verta...

— Kaip laimėjimas tame konkurse paveikė į tolimesnį Jūsų kūrybos gyvenimą?

— Kadaigi netrukus grįžau

Birutė Pūkelevičiūtė, laimėjusi premiją už „Aštuonis lapus“ (1955).

prie teatrinio darbo, mano atvejis gali pasirodyti labai nekonsekvenciškas. Tačiau vidinė trauka užgaidinga savo pasūkiuose. Menininko kelias yra tarsi upė, nešama gėlmės sūkurių — mažai priklausanči nuo krantų peizažo. Jos tėkmės neapsprendžia nei dienos skaitumas, nei dargana, nes toji srovė — pasąmoninga.

Sū jautriu savo skaitytoju man teko susitikti teatro salėje ir jis buvo lygiai jautrus žiūrovams. Už tą abipusį prielankumą bent šia proga norėčiau lietuviškai visuomenei išreikšti gilią padėką.

— Kokių pasiūlymų turėtumėte ryšium su „Draugo“ romano konkursu?

— Iš šalies sunku duoti taiklių sugestijų. Bijau, kad nežinant kasmetinio konkurso problemų, mano pasiūlymai gali būti nereali šneka. Tad, jų vietoje norėčiau sudėti „Draugui“ ir jo romano konkursui pačius gražiausius savo linkėjimus.

— Kokia Jūsų nuomonė dėl tremties lietuvių literatūros?

— Man rodos, kad pernelyg puolame į pesimizmą. Išeivijos literatūroje kasmet nušvinta gražių provaisčių — viename ar kitame žanre. Turint galvoje sunkias rašytojo sąlygas ir procentą, kuriuo laisvajame pasaulyje tautą atstovaujame, rezultatas nebus toks varganas, kaip esame linkę nuogąstauti.

Aštriausias išeivijos literatūros klausimas, mano manymu, būtų negausūs jaunosios kartos debiutai.

— Ar dar kada planuojate konkurse dalyvauti?

— Iš šio pasikalbėjimo, turbūt, skaitytojai jau paaiškėjo, kad esu menkas planuotojas. Gal kada nors konkurse ir dalyvausiu — jei vėl bus panašus vėjas, panaši dangaus spalva...

Paulius Jukus

— Kodėl ryžotės dalyvauti konkurse?

— Buvo užėjusi gidri kūrybinė nuotaika, ja norėjau pasidalyti su kitais.

— Kokių atsiliepimų susilaukėte, Jūsų premijuotam veikalui pasirodžius spaudoje?

— Įvairių. Į pagyrimą mažiau kreipiau dėmesio. Iš konstruktyvios kritikos galiu labiau pasimokyti, bet kartais jos stinga. Ir mano atveju, kritikai surado tai, ko visai nebuvo, ko nenorėjau pavaizduoti — praėjo ne suprastę ar nepastebėję. Tiksliau pastabų gavau iš draugų gyvu žodžiu. Už tai esu jiems dėkingas. Pagaliau, kiekvienas autorius juk pats jaučia savo

Paulius Jukus, kurio romanas „Smilgaitė akvarėlė“ premijuotas 1956.

kūrinį trūkumus ir stengiasi juos įveikti.

— Ką Jūs manote apie šiu konkursų reikšmę Draugui ir apskritai mūsų tremties literatūrai?

— Dienraščiai tai suteikia gyvybę, patrauklumą, skaitytojus supažindina su autoriais, populiarina savo kūrybą. Tremties literatūrai tai suteikė naujo impulso ir davė progos parašyti visą eilę kūrinių, kurie kitose sąlygose vargu būtų buvę.

— Kokią vietą konkursuose skiria mecenatams?

— Reikia džiaugtis ir skatinti, kad mecenatų atsirastų daugiau. Tai vis padeda ugdyti mūsų literatūrą.

— Kokių pasiūlymų turite dėl ateities konkursų?

— Tęskite juos toliau. Mėtam vieno romano dienraščio atkarpi neužtenka. Ieškokite galimybių kokių nors būdų ar skelbti antrą konkursą, ar užsakyti kokiam autoriui parašyti romaną.

Jeronimas Ignatonis

— Kokios esate nuomonės apie konkursus? Ar konkursai ugdo mūsų literatūrą, ar ją nuvertina?

— Iš esmės pati konkursų idėja kaip priemonė mūsų literatūrai ugdyti, nėra be prieika, bet, atsižvelgiant į da-

Jeronimas Ignatonis, laimėjęs premiją savo kūrinį „Ir nevesk pagandą“ (1958 m.).

barties mūsų literatūrai tarptautines sąlygas, geresnė priemonė vargu be išgalvosi. Kaip ten bebūtų — gera ar bloga priemonė, — bet turime pripažinti faktą, jei nebūtų skelbiami „Draugo“ romano konkursai, kažin, ar būtų išspaudę tiek originalios kūrybos veikalų, kiek jų turime dabar.

Dėl literatūros kūrinio vertinimo spaudoj dažnai pasiginčijama. Vieni randa teigiamybių ar neigiamybių, ko kiti neranda. Tai priklauso iš kokio intereso žiūrėti į veikalą. Tikrumoje gi literatūros kūrinio vertė glūdi ne tiek formoje, kiek turinyje. Kūrinio idėjos visuotumas, tipų originalumas iškelia veikalą į pirmąjį eilę ir nepamirštamųjų knygų eilę. Kiek to premijuotaisiais romanais pasiekta — spręs mūsų literatūros istorikai.

— Kokių sugestijų turėtumėte dėl ateities konkursų?

— Girdisi balsų keisti konkurso nuostatas, o kai kas net pasiūlo visiškai baigti konkursus. Atseit, baiminamasi, kad gali greitai išsisemti rašytojai ir nuvertinti pačią kūrybą. Gal ir ne be pagrindo šis baiminimasis, bet kyla klausimas, ar, užbaigus „Draugo“ konkursų tradiciją, pagerės mūsų išeivijoje literatūros reikalai? Ar daugiau rasis rašytojų, rašančių tik patlems sau, kaip jau yra vienas pasiskelbęs, ir ar lentynose gulintieji rankraščiai daugiau prisidės prie mūsų literatūros ugdymo, negu „Draugo“ atkarpos spausdinami ir atskiromis knygomis išleidžiami premijuotieji ir nepremijuotieji romanai?

Originalios kūrybos skatinimas mūsų literatūrai turi neišpasakytai didelę reikšmę, todėl šis „Draugo“ tradicija palaikytina, iki ją ištesės patys rašytojai. Dėl kitų literatūros

žanro kūrinių premijavimo vertėtų galvoti, bet čia vargu bus suderinama su „Draugo“ pasirinktu keliu — kiekvienais metais duoti savo skaitytojams atkarpos naujų originalios kūrybos lietuvių rašytojų veikalų. Romanas, aysaka, novelė atkarpos spausdinti dar įmanoma, bet dramos veikalą vargu bau. Sakysime „Draugas“ premijuoja dramos veikalą ir ji išleidžia atskiru leidiniu, tai būtų puiku, bet ką tuomet duos išstisus metus savo atkarpos dienraštis? Todėl šiuos „Draugo“ skelbiamus romano konkursus tenka žiūrėti ne kaip į absoliučią mūsų literatūros vertinimo apraišką, bet kaip į dainą, išplaukiančią iš dienraščio iniciatyvos, kurios vertės negalima nuneigti. O kitų žanrų kūrinių premijavimą tegu imasi kitos institucijos, kaip ir yra daroma.

— Kokių susilaukėte atsiliepimų Jūsų premijuotam kūrinii spaudoje pasirodžius?

— Būta visokių — gerų, patinkančių ir pikty. Kas beto praeina! Kai kam užkliuvo pats romano pavadinimas. Nepatiko! Ir vien dėl to kai kas jį atmetė, net neskaityęs. Gavau ir anonimių laišku ir keistų telefonų paskambinimų. Visa tai suprantama: skaitytojai vienokiu ar kitokiu būdu reaguoja ir nori savo nuomones pačiam autoriui perduoti ir jį įtaigoti ar desorientuoti.

Bet vienas dalykas man liko mįslė: ar daug „Draugas“ neteko skaitytojų? Viena bevaikė berods, ir nedirbanti iš principo, ponia, perskačiusi dienraštį atkarpos iki tos vietos, kur pagrindinis veikėjas pasiseko kad jis gerbia, vertina ir myli tik tas moteris, kurios gyvenime kovoja, dirba, vargsta, kenčia ir vaikus augina — demonstratyviai sudraskė dienraštį ir pareiškė: „Jei „Draugas“ spaudina tokius romanus, aš nutraukiu bet kokius ryšius su „Draugu“, daugiau jo neskaitysiu ir neremiu!“.

Nežinau, ar ši ponia ir vykdo savo nutarimą, ir ar daug tokių būta. Bet tik šurpas sukredia pagalvojus, kas atsitiktų, jeigu „Draugo“ konkursų komisijos ir dienraščio leidėjai pasiduotų skaitytojų nuotalkoms...

Juozas Švaistas

Jūs provokuojate mane, kad pasisakysčiau dėl premijuotų romanų ir „Draugo“ premijų atskirai. Tema gana įdomi ir subtili. Sunku būtų susigaudyti, apie ką čia kalbėti. Malonu, kad ateinat į pagalbą su patiektu planu, tartum anketa.

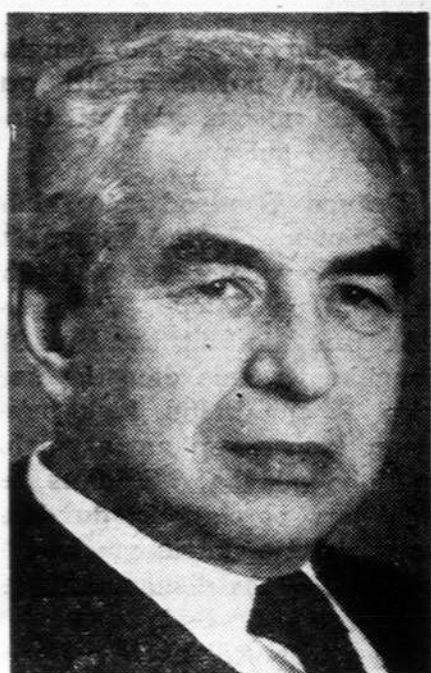
Dabar bandysiu atsakinėti: — Kaip palinkote dalyvauti konkurse?

— Grynai gyvenimiškas dalykas. Knygos reikalai vis blogė-

jo, ir leidėjų beveik nebeliko. O aš nesu iš tų vadinamųjų „bitnikų“, kurie sensacijos gamina. Dėl to ir su leidėjais sunkiau. Parašius veikalą, didelis noras kad jis, kaip gerai užaugintas vyras, išėitų į viešumą ir veikliai pasireikštų. „Draugo“ premiją laimėjus, jau tikras laidas, kad tatau bus įvykdyta. Vadinasi, veikalas pasirodys spaudoj ir bus išleistas atskiru leidiniu.

— Kokie buvo asmeniškai gyvenimui ryšium su konkursu?

— Didelė staigmena. Mažai teatūrečiau viltingai išėiti laimėtoju su Kudirka.

Juozas Švaistas autorius premijuoto veikalų „Jo sužadėtinė“ ir „Kokius atsiliepimus sulaukėte Jūsų premijuotam kūriniiui pasirodžius spaudoje?“

— Čia tai savotiškas reiškinys: leidėjams verta pagalvoti. Nuosirdžiausi sveikinimai ir linkėjimai vos tik paskelbus, kad konkursas laimėtas. Stipriausias reagavimas ir kalbos, kol eina atkarpoje. Kai pasirodo atskiru leidiniu, visai menkas efektas. Irg būtu nebe gimimas, bet šermenys. Visai suprantama: daugelis domėjosi ir skaitė dar šiltes, atrieis dažais tebekvepinčius laikraščio puslapius. Kai išėjo atskira knyga, pasirodė kaip ir pasenęs ir atgventas dalykas. Viskas perskaityta, armastyta. Iš to išvada: didelis susidomėjimas „Draugu“, kai mirga jo puslapiuose premijuoto romano gabalai.

— Ar turite žinių, kad Jūsų premijuotas veikalas pasiekė ką nors Lietuvoje?

— Kad mano romanas būtų pasiekęs Lietuvą jokių žinių neturiu. Iš daugelio vietų gavau tik pranešimus, kad žinojo apie mano laimėjimą. Klausėsi Amerikos radijo transliacijų. P. Labanauškas buvo atvykęs pas mane į namus ir pasikalbėjęs įrašė į megafono kaspiną. — Kokių sugestijų turėtumėte dėl ateities konkursų?

— Romanų konkursas tęstinis, tik gal su vienu pakeitimu: (Nukelta į 4 pusl.)

INVENTORINIS IŠPARDAVIMAS!

INVENTORINIAME IŠPARDAVIME PIRKSITE VISAS MEDŽIAGAS LABAI PIGIAI. PASINAUDOKITE ŠIA RETA PROGA!

Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parpino vilnonių, šilko, nylo, taffeta, aksomo ir kitų medžiagų siuntimui artimesiems; Lietuva ir tolimajai Sibira — už žemas kainas! Gavome specialią medžiagų paltams kaip vyrų, taip ir moterų: Veliūro, činčilos ir „needlepoint“, kuriuos dar galima susipėti pasiūti artimesiems Lietuvon. Ypatingai yra atpiginta iki 50% medžiagos: (Draperies) — užuolaidoms, (Slip covers) — baldų užvalkalams ir (Upholstery) baldų apmušalams.

STEIN TEXTILE CO.

616 West Roosevelt Road; Chicago 7, Ill.

TELEFONAS — HARRISON 7-3737.

Mūsų naujas adresas yra tik blokas į rytus ant Roosevelt Rd. nuo mūsų ankščiau buvusio patalpo. Automobilis galite pastatyti nemokamai už kampo į šiaurę ant Jefferson St. — aikštėje

DRAUGO BENDRADARBIŲ KLUBAS

ANTANAS JUŠKA, Chicago, Ill.

Jau praėjo daugiau kaip 10 metų nuo atnaujinimo, tiksliau pasakius, atgaivinimo dienraščio Draugo Bendradarbių klubo. Apie ankstyvesnę šio vienetą veiklą galėtų parašyti redaktoriai L. Šimutis, I. Sakalas, o šis paskutinis, regis, ilgus metus išbuvo ir pirmininku, — kaip ir senesnieji korespondentai — bendradarbiai. Dienraščiai yra reikalingas gausus, patyręs, kvalifikuotas, bendradarbių būrys, norint turėti kuo daugiau skaitytojų, norint prieiti prie platesnių masių, pajusti tikrą gyvenimo pulsą.

Draugo Bendradarbių klubo atgaivinimo šventė buvo šio dienraščio vadovų suruošta 1950 m., tuoj po Kalėdų, Vėjų salę, prie kuklių vaišių. Čia daug kas ir apie daug ką šnekėjo. Iš anų kalbų, kiek prisimenu, kaip ir renkant atgaivinto klubo valdybą, o išrinkus, besidalinant pareigomis, dalykai išryškėjo, kurie yra būdingi dar iš šioms dienoms. Senesnieji bendradarbiai kreipė dėmesį dėmesį į dienraščio žinias, korespondencijas, skudamius, kad jos dažnai būna pavėluotos, kad iš jų vardai išleisti..., jauniems bendradarbiams, kurie neseniai buvo persikėlę iš Europos, atrodė, kad permaža straipsnių, kurie palieštų tada taip gyvą lietuviškumo problemą, kad laikraštinė kalba nėra gryna, trūksta jai lietuviškumo, kad nepilnai teastovaujamą menas, literatūra... Į atgaivinto klubo valdybą, jei neklustu, įėjo šeši žmonės — trys atstovavo senesniąją bendradarbių kartą, kiti trys naujuosius. Pirmininką berenkančioms pasiskirstė lygiomis. Balsuota buvo net tris kartus. Pagaliau balsų daugumą surinko šių eilučių autorius.

Keliuose klubo valdybos posėdžiuose buvo svarstyta veiklos programa. Pirmininkas — dauguma jo minčiai pritarė — buvo tos nuomonės, kad be talpinimo redakcijai, be įvairių sugestijų, kaip dienraštį gerinti, reikia klubui duoti konkretų uždavimą, kurį stengiantis įgyvendinti naujas vienetą parodytų kiek galima daugiau savarankiškumo, nors dirbtų globoje ir artime kontakte tiek su dienraščio redakcija, tiek su administracija. Po įvairių svarstymų buvo sustota prie organizavimo premijų fondo. Visi sutiko, kad ruošiant viešus parengimus, ieškant pavienių mecenatų, kiekvienas gautas pelno centas eiti tik į premijų fondą. Prisimenu, kad vienas valdybos narių sutiko būti kasininku, o kun. Antanas Miciūnas, MIC, tuometinis dienraščio administratorius, pilnai pritarė atskiros kasos buvimui.

Vokietijoje gyvendamas, kelis kartus girdėjau Čiurlionio Ansamblio koncertus. Prisipažinsiu, kad visada likau giliau įspūdžio pritrenktas. Šis kolektyvas tada buvo savo žydėjime, kas visai suprantama — jam pavyko su prancūzų zonos okupacine valdžia sueiti į labai glaudų kontaktą, per kurį ansamblio dalyviams buvo išrūpinta geros patalpos gyventi, pakankamas maistas, o jie liko atieisti ir nuo kitų pareigų. Iš tiesų dieną dainai skyrė. Viso to, kai tik ansamblis persikėlė į Ameriką, pritrūko. Kas nori lyginti jį, Čiurlioniečių, praeitį su dabartimi — vieną ir kitą pajėgumą, tas šio momento negali iš akių išleisti. Alfonsas Mikulskis, šio garbingo kolektyvo siela, didelio pasišventimo ir didelės pagarbos verta asmenybė, sugebėjo, kad ir prie pasikeitusių sąlygų, jau trečioje vietoje — Vilnius, Vokietija, Clevelandas — ansamblio tinkamoje aukštesnėje išlaikyti. Šis meno kolektyvas ir JAV-bėse kuo geriausiai užsirekomendavo.

Kviesti Čiurlioniečius su kon-

certu į Operos namus Chicagon, lietuvių laikinojo „sostinė“, prašant, kad šis savo honoraro visą tūkstantinę paliktų romano premijai, kas buvo nutarta Draugo Bendradarbių klubo valdybos posėdyje, buvo ir drąsi, ir rizikinga mintis. Jei mažesnis klausytojų, kas atlygins milžiniškas Operos Namų nuomos išlaidas, kas apmokės ansamblio kelionės bilietus, o iš kur tūkstantinė, apie kurią dienraštis savose skiltyse jau visus metus skelbė? Prisipažinsiu, kad tada mane ir kaip pirmininką, ir kaip to plano organizatorių, sumanytoją, daugiau kas baimino.

Kun. dr. Antanas Juška, romanų premijos iniciatorius.

Koncertas trečią sekmadienį po Vėlykų prieš 10 metų praėjo visais viltis — 3,600 vietų Operos Namuose buvo pilnai užpildyta, pavėlavusieji bilietų nebegavo. Prisimenu, kad tuometinis, kartu ir dabartinis, tėvų marijonų provincijolas kun. J. Jančiūnas, MIC, džiaugdamasis pasisekimu, dėkojo, linkėdamas, kad kiekvienais metais toks šaunus Čiurlioniečių koncertas kartotųsi, įeity į tradiciją. Kiek prisimenu, buvo laimingas ir visas to meno kolektyvas — apmokėjus nuomą, atskaičius kelionės išlaidas, padėjus į banką visą tūkstantinę būsimai premijai, kurios mecenatu ir tai pirmuoju paliko Čiurlionio ansambli. Likutis daugiau kaip 1,300 dolerių buvo perduotas to sambūrio valdybai. Dirigentas A. Mikulskis tada tvirtino, kad tai buvęs pirmas toks aukštas honoraras, gautas Amerikoje. Čia pat sutarėme, kad ir kitais metais ansamblis duos koncertą, likdamas antru mecenatu su antra tūkstantine.

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS
R. GINEITIS
3255 S. Union Ave., Chicago 16
Tel. Victory 2-0105

Vertimai — Pilietybė — Laiškas
1 dol. 25 ct. val. — privacios.

Šį kartą nebuvo patogus laikas, koncerto pasisekimas buvo mažesnis — ketvirtadalis Operos Namų salės buvo tuščias, nors meninis koncerto lygis buvo veik aukštesnis. Pirmoji premija, kurios laureatas buvo Jurgis Gliada (siurprizas visiems nepaprastas), muziko A. Mikulskio rankomis buvo įteikta pačiu iškilmingiausiu būdu. Pačios salės puošnumas ir didingumas daug kam priminė iškilmes Kaune, Operos rūmuose. Visos kitos premijos įteikimo iškilmes jau buvo paprastesnės, mažesnės salės. Kaip pirmininkas (valdybos nariai dauguma mano minčiai pritarė), buvau nuomonės, kad kiekvienais metais, nežūrint, ar tai būtų didesnis ar menkesnis pasisekimas, reiktų kviesti Čiurlioniečius su koncertu, prašant, kad jie liktų amžinai premijos mecenatais — juk daina ir dailės žodis yra dvi vienos šeimos gražuolės.

Kalbant apie pačias premijas, jos Draugui sudaro nemažą finansinių sunkumų, jų ieškant, organizuojant. Galvočiau, kad lietuvių yra daug pasiturinčių, daug atjauniančių mūsų rašytojų skurdžiū dalį, daug susirūpinusių mūsų menu, literatūra, tačiau mums trūksta tikrų organizatorių, kurie turėtų laiko, noro su daug kuo, ar tai būtų pavieniai ar kolektyvai pakalbėti. Draugo vadovai šimtais kitų darbų užversti, o jo klubo valdyba lieka pasyvioje rolėje, tenkindamasi tik reprezentacija.

Kitas dalykas, kaip ir naujas (prisipažinsiu, kad būdamas klubo pirmininku, buvau to sumanymo ir pirmas iškėlėjas), buvo įvedimas Draugo Bendradarbių klubo metinės šventės, kuri sutampa su diena šv. Pranciškaus Saleziečio, kuris yra

Vestuvių nuotraukos ir augštos rūšies fotografijos mūsų specialybė.

PRECIN PHOTO STUDIO

(Incorporated)
EDVARDAS ULIS, sav.
4068 ARCHER AVENUE
Tel. Virginia 7-2481

GRADINSKAS

J. G. TELEVISION CO.
2512 W. 47th St., FR 6-1998
TV, RADIJAI, HI-FI, VESINTUVAI
Pardavimas-taisyimas. Sek. uždaryta

1909 1960

Taupyk Stipriausioje CHICAGOS TAUPYMO BENDROVĖJE

Turtas — \$80,000,000.00

Atsargos Fondas \$7,500,000.00

Justin Mackiewicz, Chairman of the Board
Justin Mackiewicz, Jr., President

FREE PARKING

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: Virginia 7-1141

VALANDOS: Kasdien įskaitant šešt. nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visi neatidaroja.

Muz. Alfonsas Mikulskis, su savo vadovaujamu Čiurlionio Ansamblio parūpęs dvi tūkstantines dolerių 1951 ir 1952 metų "Draugo" romanų konkurso premijas.

katalikų žurnalistų globėjas. Čia specialios pamaldos sukelia rimtį, pasiryžimą, parinktas pamokslininkas visus savo pareigom, kilniam darbui nuteikia. Vaisės, kurias vadovybė puikiai suruošia, žurnalistus daugiau suartina. Kas liečia patį posėdį, daug kalbų, daug sumanymų, bet jie lieka popieriuje. Kai kurie bendradarbiai, viską puola, kai kurie redaktoriai viską atremia, tad viskas kaip buvo, taip ir pasilieka.

Meno kelių metų dalyvavimo bei stebėjimo išvada būtų tokia, kad dienraščiai Draugai savas bendradarbių klubas yra labai naudingas, labai reikalingas, tačiau jo veiklos rezultatai priklauso nuo abiejų pusių — kas sudarys jo valdybą, kiek iniciatyvos turės, kaip ją moka dienraščio vadovybė panaudoti Draugo tikslams ir uždaviniams.

Siurrealistinės tapybos istorija

Iš prancūzų kalbos išverstas šia tema veikalas "The History of Surrealist Painting". Jį parašė Marcel Jean su Apard Mazi. Vertė S. W. Taylor. Išleido Grove Press, 383 pusl., \$17.50. Knyga iliustruota 386 paveikslais.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

SIŪSKITE DOVANAS VELYKOMS!

Geriamam patarnavimui pasirinkite seniausią bendrovę Chicagoje, kuri jau nuo 1947 metų pati turi pasirašiusi sutartį su Inturistu, Maskvoje.

Mūsų imamas patarnavimo mokestis pigiausias. Per mus siūsti siuntiniai pasiekia gavėjus greičiausiai. Turime didžiausią pasirinkimą geros rūšies prekių. Atvykus automobiliu dviejų valandų parkinimo išlaidos atlyginamos. Prašykite naujo katalogo.

TELEFONUOKITE:

Phone: **CENTRAL PARCEL SERVICE, Inc.** 220 S. State St., Chicago 4, Ill.
WAbash 2-9354

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store

5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202

FEBRUARY — VASARIO 2, 3, 4. D. D.		
POPULAR BRAND of 10 Yr. Old GERMAN BRANDY	Fifth	\$4.98
POPULAR BRAND OF IMPORTED CANADIAN 90.4 Proof WHISKEY	Fifth	\$4.09
METAXA FIVE STAR GREEK BRANDY	Fifth	\$5.49
GRAIN ALCOHOL 190 PROOF U. S. P.	Fifth	\$4.89
DOMIAN IMPORTED RUBY WINE	Fifth	.98¢
OLD ST. CROIX HEAVY BODIED 90 Proof IMPORTED RUM	Fifth	\$3.79
NEW YORK STATE CHAMPAGNE PINK CHAMPAGNE, or SPARKLING BURGUNDY	Fifth	\$1.98
ASSORTED 1959 VINTAGE GERMAN WINES	Fifth	\$1.39
ZUBROWKA LIQUEUR 80 Proof	Fifth	\$3.89
ESCORTIAL GRUN 112 PROOF Imported from Germany	Fifth	\$5.98

ŽINIOS IŠ OKUP. LIETUVOS

▼ Antplūdis vertimų iš rusų kalbos. Kaip rodo 1960 metų knygų katalogas, išleistas Valst. Pedagoginės Literatūros Leidyklos Vilniuje, daug pedagoginės literatūros, ypač mokyklų vadovėlių, Lietuvoje yra verstų iš rusų kalbos. Atrodytų, kad Lietuvoje jau nebėliko pedagogų, kurie galėtų Lietuvos mokykloms paruošti savų originalių vadovėlių. Įdomus dar ir toks reiškinys: Lietuvių autorių paruošti vadovėliai dėl nežinomų priežasčių ilgus metus neišleidžiami. Pvz. A. Čipio ir S. Pupeikio "Elementorių Sauglūtė" jau buvo įtrauktas į 1956 ir 1958 metų katalogus, bet nebuvo pridėtas ženklas, kad leidinys jau yra išleistas, kaip paprastai būna. Net ir 1960 metų kataloge prie to leidinio tik pažymėta, kad "išeis II-me ketvirtyje", 70,000 egz. tiražu. (Palyginimui: Lietuvių kalbos gramatikos vadovėliai leidžiami 32—46,000 egz. tiražu, o rusų kalbos vadovėliai 20—40,000 egz.).

Dar pažymėtina, kad katalogas išleistas Maskvos knygų prekybos centro "Meždunarodnaja Knyga", o ne Vilniaus pedagoginės leidyklos, kurios vardas katalogas spausdintas. Taip yra ir su kitų sričių knygų katalogais. Visa lietuviškų knygų prekyba, jei peržengia Lietuvos ribas, eina per Maskvos centrą. (E.)

▼ Lietuvos Meno Istorijos Bruožai — tokiu pavadinimu J. Jurginis parašė 491 puslapių veikalą, 1960 m. pabaigoje išleista Grožinės Literatūros Leidyklos. Lietuvos meno vystymosi keliai pradėti nuo seniausių archeologinių laikų, gi baigiami pastaraisiais metais. Kiek teisingai autorius visa tai pavaizduoja, galima bus parašyti gavus knygą ir ją perskaičius.

▼ Kaunas. Jo praeitis, dabartis ir ateitis — šitokia knyga išleista Lietuvoje; parašė A. Gulbinskienė, V. Carneckis ir P. Kežinaitis. Gaila, kad joje per daug skiriama vietos okupantų propagandai, rašant apie Kauno "revoliucines tradicijas" ir apie tariamą palaimą, kurią atnešė maskolių okupacija.

▼ Prof. V. Ruokis, buv. Žemės ūkio akademijos profesorius, parašė ok. Lietuvoje naują veikalą "Dirvožemio mokslas", 36,5 sp. lanko apimties. Veikale pateikiama dirvožemio mokslo istorija, jo susidarymo būdai, daly, fizinės ir cheminės savybės, etc. Veikalas iliustruotas atitinkamais piešiniais, fotografijomis, žemėlapiams. (b.)

Pomėgiai ir malonumai ateina iš lauko, tačiau džiaugsmas — gimsta viduje.

— Fult. Sheen

LAUREATAI

(Atkelta iš 3 pusl.)

premiuoti tikrai vertingą kūrinį, o ne taip, kaip dabar iš "bėdos", kad tik būtų premijuota. Į konkurso sąlygas įnešti mažą pataisą: premijuojamas geriausias romanas apskritai, o ne vienas geriausiųjų iš atsistų. Gali būti, kad ne kasmet pasiseks tokio romano susilaukti. Čiau nieko negu mažas romanas ir dar pažymėtas premija, kaip "rinktinis". Atkarpa užteks romanui, kad ir nepremijuotų.

Vertėtų pagalvoti dėl konkurso praplėtimo, turint galvoje ir kitus literatūrinius žanrus — drama, poezija.

MOVING

A. BENIULIS atlieka įvairius perkraustymus bei pervedimus iš tolimų ir artimų atstumų.
Tel. RE 7-7083

SOPHIE BARCUS RADIO VALANDA

Visos programos iš WOPR
A.J. 1490 Kilocycles FM 102.7 P.M.
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryte. Šeštadienį ir sekmadienį 8:30 iki 9:30 val. ryte. Vakaro programos pirmadienį 7 val. vak. Rastinė: 7159 So. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill. Telef. HE 4-2413.

TV, RADIJAI, STEREOFONINIAI HI-FI, VOKISKI APARATAI
TAISYMAS IR PARDAVIMAS
FRANK'S TELEVISION AND RADIO, INC.
3240 South Halsted Street Tel. CA 5-7252

CRANE

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Pres.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING

4 1/4%

NESA INVESTAVIMO SĄSKAITOS

Mokami nuo vasario 1 d., 1960

PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 1 d.

VALANDOS: PIRMAD. ir KETV. 9 v. r. iki 8 p. p. ANTRAD. ir PENKTAD. 9 v. r. iki 5 p. p. ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiad. uždaryta.

JŪSŲ DŽIAUGSMAS BUS PILNESNIS...

kai įsigysite ką nors nauja iš baldų. Tik už \$149.95 galite įsigyti 3 dalių miegamąjį setą, spyruokles, čiužinį, 2 pagalves, 2 lėmpas, kilimėlį ir paveikslą. Už \$189.95: 2 dalių parlor setą, 2 pakopų stalą, cokaits stalą, 2 stalo lėmpas, kilimėlį, 5 gabalų DINETTE setas \$39.95 ir aukščiau. Didelis pasirinkimas iš Vokietijos importuotų Stereo, HI FI, Fonografų ir radio aparatų, su kuriais galite girdėti Europos radio stotis ir kitokių baldų ir namams reikmenų.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, sav.

ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 W. Roosevelt Rd. Tel. SEeley 3-4711
Sekmadieniais atdara nuo 11 iki 5 val. po pietų

Planingas taupymas visada moka gerus **DIVIDENDUS!!**

Nuo 1905 metų, tai yra, nuo pirmos įsikūrimo dienos,

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

nuolat išmokėjo aukštus nuosimčius savo taupytojams

4 1/4% Metinis dividendas už santaupas visose sąskaitose!

PRADĖKITE TAUPYTI SIANDIEN

Mutual Federal Savings and Loan Association
Chartered and Supervised by the United States Government

2202 West Cermak Road, Chicago 8, Illinois
Phone: Virginia 7-7747 JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.

ENCIKLOPEDIJOS GYVASTINGUMAS

PROF. S. KOLUPAILA, Notre Dame

Bene 20 kartų man teko rašyti apie vis naujus L. Enciklopedijos tomus, ir tai jau pasidarė tradicija. Tik praėjus rudeniui buvau nežmoniška perkrautas darbas, 21-jį tomą te- pajėgiau perskaityti per mėnesį ir pasivėlinau su recenzija. Dabar, tik ką baigęs spausdinti savo 1,000 psl. knygą, skubu atlikti kitas pareigas ir pasveikinti tik ką gautą 22-jį tomą, kurį, kaip ir 21-jį redagavo dr. J. Girnius.

L. Enciklopedija leidžiama jau 9-sius metus, ir daugelio jo- virmųjų bendradarbių jau nebė- ra mūsų tarpe. Juo daugiau tenka pasidžiaugti, kad prie jos prisidėjo netikėtai daug, ir la- bai rimtų pajėgų, o teštinumas yra būtiniausia kiekvieno kultū- rės darbo sąlyga. Būdamas vien- as seniausias ir ištikimiausias L. E. tiek kauniškės, tiek dabar- tinės, bendradarbių, galiu nuo- širdžiai pasidžiaugti jos gyvas- tingumu ir pažanga. Pradžioje buvo daug abejonių, ar pajėsi- me emigracijoje atlikti tokį didelį darbą, kuris nelengvai se- kėsi ir Laisvoje Lietuvoje. Kai matome dabar daug rimtų, tiks- lių ir dokumentuotų straipsnių, ypač iš Lietuvos praeities, gali- me didžiulius savo kartos kultū- rinio lygio. Tiesa, enciklope- dija pasirodė daug platesnė, kaip buvo manyta ir planuota, žymiai peraugo žadėtus 12 ar 20 tomų iš kitos pusės penu- meratoriai, kurie apmoka L. E. leidimą, dabar yra žymiai tur- tingesni, negu buvo prieš de- šimtį metų. Enciklopedija arti- nasi prie pabaigos; reikia tikė- tis, kad leidėjas ir penumerato- riai ištesės ligi galo. Dėl bendradarbių netenka abejoti: idealistų dar turime!

22-sis tomas ypač turtingas rimtais straipsniais iš mūsų praeities. Partizanai, pasauli- niai karai, Pasvalio taika, Pa- žaislis, Perloja, Peštėvė, Pilenai, pilikalnis, pilis, gali būti tokių straipsnių pavyzdžiai. Ypač tur- tingi straipsniai apie pasaulio lietuvių centrus: Philadelphia, Paryžius, Petrapilis. Iš žymių asmenybių pažymėtini: Peč- kauskaitė, Petkevičaitė, Pieta- ris, Petrauskai — Kipras ir Mi- kas, Pilsudskiai, Petrai ir Pily- pai, Pascal ir... Picasso. Tos biografijos yra rimtos ir objek- tingos, lygiai kaip Lietuvos di- dikų Oginskių ir Pacų 21-me tome. To negaliu pasakyti apie kitas 21-jo tomo apybraižas, kur du komunistų veikėjai įver- tinti visai skirtingu mastu: vie- nas padarytas mokslininku, ki- tas suniekintas "pagal kitą ne- patikrintą versiją" šlykščiau- siu rusų kalbos įžaidimu.

Mūsų enciklopediją galima skaityti ištisai, puslapis po pus- lapio. Kiekvienas mūsų turi tam tikrų trūkumų išsilaivime, kiekvienas ras nežinotą ar ne- girdėtą dalyką ir praturtins sa- vo akiratį. O informacijos at- žvilgiu L. E. yra nepamainoma: ji neretai yra tikslesnė, kaip visos kitos.

Sis tomas išėjo švarus. Pa- veikslių nedaug, ir jie padoresni, negu buvo XX-me tome. Kitas tomas žada būti spausdintas nuosavu ofsetu: jo išorė bus žymiai gražesnė, panašiai kaip buvo keli ankstyvesni tomai. Spaudos klaidų sumažėjo, bet dar paliko kiek redakcijos ne- pastebėtų netikslumų.

Stai, p. 331 sakoma: tai nė- ra retas įvykis, jis atsitinka 0,4% visų atvejų. Mažiau kaip pusė procento laikoma ypatingai retu atveju! Toliau tame pat straipsnyje kalbama apie 70%. Atrodo, kad medikai yra nekokie matematikai.

Apie Pearl Harbor puolimą tame tome rašoma du kartus. Psl. 72 pasakyta: 6 kovos lai- vai buvo paskandinti, 164 lėk- tuvai sudeginti, 2403 žmonės užmušti ir 1178 sužeisti. Psl. 231 tvirtinama, kad buvo su- naikinti 8 didieji karo laivai, 3 kreiseriai ir apie 200 lėktuvų, žuvo apie 3000 karių. Tas ži- nias nesunku buvo patikrinti ir suverinti.

Kaip rašoma lotyniškai "Tė- ve mūsų", redaktorius galėjo patikrinti savo maldaknygėje (plg. psl. 155).

Yra keletas niekam nereika- lingų naujadarų, pvz. Senos ba- seino upės teka centropetaliskai (p. 13): lietuviškai tai reiškia iš centro. Bet, man atrodo, kad upės teka į centrą, tad geriau pasakyti spinduliais ar radijais. Psl. 219 pasakyta, kad drėgnė pradėjo naikinti stūkatūras. Italų ir prancūzų kalbos turi

terminą stucco, vokiečiai seniau vartojo Stukkatur ir rusai pa- gal juos taip vadino tinką arba glaistą.

Petrapiilį (psl. 364) tik vokie- čiai vadino Sankt Petersburg, rusai vadino Sankt Peterburg, ar tik Peterburg. Hory - Horec- kio žemės ūkio institutas (p. 537) buvo Gudijos vietovėje Hory - Horki: čia turime nevy- kusį vertimą iš lenkų kalbos būdvardžio. Psl. 129 turi būti "prieš šiaurės", ne "prieš". Psl. 238 informacija apie didžiausius akmens anglies telkinius Pečoros aukštupyje yra netiks- li: Vorkuta yra visai netoli nuo jūros, Ižmos aukštupyje. Būtų užteko pasakyti Pečoros basei- ne. Niekad neteko girdėti, kad miesto taryba Rusijoje buvo vadinama "ratuša" (p. 382), tai tebuvo pastatas, mūsų rotušė, vok. Rathaus. Jau kelintą kartą man teko barti korekto- rius už "meteorologiją" vieton meteorologijos (plg. p. 223). Jei tie korektoriai yra nelinkę prie pažangos, patariau redak- toriui visai nevertoti meteorolo- gijos žodžio, pakeičiant jį "oro" ar "oro stebėjimu".

Dar viena faktiška pataisa: Vytautas Petrulis (p. 417) Min- taujoje mokėsi ne gimnazijoje, bet realinėje mokykloje. Abi buvo žymios, bet atskiros mo- dyklos, ir aš buvau tų laikų liu- dininkas. Palinkėjime Enciklopedijai tolimesnės sėkmės ir pažangos ir remkime tą didingą mūsų emigracijos paminklą.

ŽYMI AMERIKIETĖ ATVYKSTA Į CHICAGĄ

Tai jauna, energija betrykš- tanti, 2-jų vaikų motina Nancy McCormick Rambusch. Jinai vi- sa savo siela yra atsidavusi montesorinų idėjų įgyvendini- mui JAV. Šioji moteris, spras- dama amerikoniško auklėjimo tragediją, ryžtingai suka auklė- jimo vairą nauja kryptim. Jos

Nancy McCormick Rambusch

vedama mokykla jau įrodė, kad Montessori metodas pilnai tin- ka Amerikos, kaip Europos bei Azijos vaikų auklėjimui.

1950 m. N. Rambusch baigė Toronto U-te psichologijos stu- dijas su aukštais atžymėjimais ir savo profesoriaus patariama išvyko studijuoti Europon. Čia

ji ieškojo naujų kelių ir idėjų auklėjimo srityje. Studijuoda- ma Paryžiaus ir Londono U- tuose ji susipažino su Montesso- ri psichologiniais atradimais ir jos pedagogika. Tatai nuvedė ją į Montessori Centrą Londo- ne. Ji baigė Tarpt. Montessori Kursus, įgydama Montessori Mokytojos diplomą, kuris sutei- kia teisę savam krašte atidary- ti Montessori vardo mokyklą. Praktiškąjį darbą su vaikais atliko Anglijos ir Prancūzijos montesorinėse m-klose.

Grįžusi į šį kraštą, ji dar gi- lino studijas Lavalio, Quebeco ir Chicagos U-tuose. Yra moky- tojavusi Švietimo Centre Mil- waukee, dėsčiusi eksperimenti- nei Montessori grupei New Yor- ke. Dabar Columbia U-te New Yorke ruošia disertaciją iš prancūzų k. ir literatūros dok- toratui gauti.

N. Rambusch yra autorė ei- lės straipsnių apie vaiko vysty- mąsi "Jubilė" žurnale. Šiuo metu ji verčia montesorinę mal- daknygę vaikams. Be to, jau yra išvertusi keletą knygų apie religinę vaiko psichologiją Mc- Millan knygų leidyklai. Paminė- tina: "Religinio jausmo pabu-

dimas vaikuose", "Kaip auklė- jamas sąmoningas žmogus" ir kt. Šių knygų autorė yra montesorininkė Helene Lubiens- ka de Lentral. Pavasarį HeliCon Press išleis Rambusch knygą: "Montessori metodo aspektai". N. Rambusch, A. L. Montesso- ri D-jos pakviesta, atvažiuo- ja į Chicagą ir š. m. vasario 10 d. skaitys paskaitą: "Dr Maria Montessori's View of the Child". Taip pat bus rodomas įdomus filmas iš vaikų gyvenim- mo montesorinėje m-kloje. Fil- mas pagamintas Londone.

Paskaita įvyks Jaunimo Cent- re (5620 S. Claremont Ave.) 7.30 v. v. didžiojoje salėje. Vi- si maloniai kviečiami dalyvauti.

KRONIKA

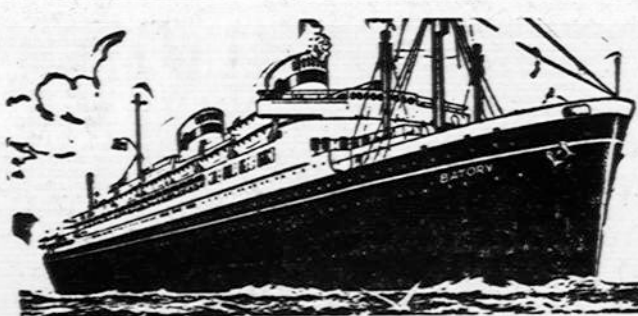
• "Aleksandrynų" susidomė- jo gūdai. Šio veikalo, pr. m. Kultūros Fondo išleisto, I to- me a. a. prof. Vaclovas Biržiš- ka paskelbė 100 biografių se- nųjų lietuvių rašytojų. XVI šimt. jų tarpe itin daug buvo protes- tantų, bažnytinės literatūros lie- tuvių kalba kūrėjų. Gudų teolo- ginė akademija (Princeton, N. J.), kurioje plačiai dėstoma reformacijos istorija D. L. K- eje, susidomėjo nauju veikalu ir paprašė mūsų Bibliografinę Tarnybą parūpinti jai vertimų gudų kalba iš reformatų rašy- tojų biografių. Tarnybos vado- vas, kuris moka gerai gudiškai, sutiko, ir jau pasiuntė dalį me- džiagos akademijos rektoriui ev. - ref. kun. dr. Ryžy - Rys- ki.

• Solistė Paulina Stoska dė- sto Bostono Universiteto Dailių- jų ir Pritaikomųjų Menų Mo- kykloje, turėdama titulą — vi- zituojantis balso profesorius.

• Ilona Gražytė, gavusi lita- ratūros daktaro laipsnį Montre- alio Universitete, dabar dėsto kalbas aukštesniojoje mokyklo- je.

• Lietuvos aukštosiose mo- kyklose žiauriai trūkdoma spe- cializuotis tiems, kurie nepri- klauso komjaunuiolių sąjūdžiui.

• Kun. dr. Ant. Bučmys įsto- jo į pranciškonų vienuolyną.

APLANKYKIT TĖVIŠKĘ!

Vykite patogiai ir komfortiškai žinomu

M.S. BATORY

Gdynė—Amerikos linija iš Kanados uostų iki Southampton, Copenhagen ir Gdynės prie Baltijos (Lenkijoje), o iš ten traukiniu ar automobiliu į visas rytinės Europos dalis.

BATORY yra modernus, be prieštų švarus laivas, erdviais puikiai dekoruotais viešais kambariais ir patogiomis kabinom. Jums gaus aptarn. personalas, visad pasiryžęs patenkinti ir padėti keleiviams.

1961 IŠPLAUKIMAI:
Iš MONTREAL Bal. 13, geg. 17, birž. 13, liepos 11, rugp. 10, rugs. 8, spalio 6, lapkr. 7.
Iš QUEBEC — gruodžio 5.275 svar. bagažas nemokamai asmeniui
Dėl rezervacijų ir informacijų kreipkitės į Jūsų vietinį kelionių biurą, arba

GDYNIA AMERICA LINE

192 Bay Street Toronto 1, Canada

Pasinaudokite plačiai žinomos ir gerai užsirekomendavusios firmos, siunčiančios siuntinius į SSSR ir Lietuvą, patarnavimu.

PACKAGE EXPRESS

& TRAVEL AGENCY, Inc.
LICENSED BY U.S.S.R.BROOKLYN, N. Y. — 1530 Bedford Avenue — Tel. IN 7-6465 ir IN 7-7272
NEWARK, N. J. — 312-314 Market Street — Tel. MI 2-2452 ir MI 2-1681, Bowling Green 9-6992

* Per mūsų firmą siunčiami siuntiniai paskyrimo vieta pasiekia trumpiausiu laiku. * Visi muitai apmo- kami vietoje, mūsų įstaigoje, gavėjas nieko nemoka. * Prie firmos įstaigų yra krautuvės, kuriose galite gauti įvairiausių prekių. * Siuntinių pristatymas garantuojamas 100%. * Įstaigos ir skyriai atidaryti kasdien nuo 9 v. r. iki 6 v. v. Šeštadien nuo 9 v. r. iki 4 v. v.

MŪSŲ SKYRIAI

78 Second Avenue, NEW YORK 3, N. Y. ORegon 4-1540	1241 N. Ashland Avenue CHICAGO 22, ILL. Humboldt 6-2818	46 Whitehead Avenue SOUTH RIVER, N. J. Tel. CLifford 7-6320
832 North 7th Street, PHILADELPHIA 23, PA. WAlnut 3-1747	1028 Kenilworth Ave., CLEVELAND 13, OHIO. Tel. PRospect 1-0696	220 Worthington St., SPRINGFIELD, MASS. REpublic 2-7163
1409 W. Genesee St., SYRACUSE, N. Y. HARRison 2-5386	11601 Jos. Campan Ave., DETROIT 12, MICH. TOWnsend 8-0298	558 Hudson Avenue, ROCHESTER 5, N. Y. Tel. BAKER 5-4210
107 So. Vermont Ave LOS ANGELES 4, CALIF. DUKink 5-6550	643-47 Albany Avenue HARTFORD 6, CONN. CHapel 7-5164	1900 Fleet St. BALTIMORE 31, MD. DICKens 2-4240

NORĖDAMI DAUGIAU INFORMACIJŲ REIKALAUKITE MŪSŲ FIRMOS KATALOGŲ.

• Rūta Kilmonytė (Lee), plačiai pažįstama televizijos ak- torė, pakviesta vadovaujančiai moters rolei filme apie Adolfą Eichmaną, pavadintame "Ope- ration Eichmann". Norėta, kad ji vaidintų Eichmano žmoną, bet jo tikroji žmona dar tebė- ra gyva ir prisibijoma, kad fil- mų statytojams nekiltų kokių nemalonumų dėl jos vaizdavimo scenoje, todėl nuspręsta, kad vadovaujančią moters rolę su- darys tariama jo mergina, ku- rią vaidinti, kaip praneša iš Hoolywoodo, ir pakviesta mūsų lietuvaite.

• Dr. Povilas Rėklaitis kovo mėnesį iš Vokietijos atvyks į JAV. Jam rūpi praveisti vaikų Vasario 16 Gimnazijai. Dr. Rėklaitis duoda vertingų straips- nių tremties spaudai ir enciklo- pedijai; šiuo metu yra Vokietijos Lietuvių Bendruomenės vi- cepirmininkas.

• Alfonsas Vambutas, už sa- vo pasakų ir padavimų rinkinį "Trys sakalai" laimėjęs Liet. Mokytojų s-gos premiją, dabar, vilkolakio motyvais parašė dviejų veiksmų komediją "Jau- natvės paklaidos". Veikalas api- ma nepriklausomos Lietuvos augstųjų šulų gyvenimą ir tin- ka net mažai scenai vaidinti. Autorius gyvena Chicagoje.

• Inž. A. Nasvytis dalyvavo tolimųjų erdvių tyrinėtojų kon- ferencijoje New Yorke.

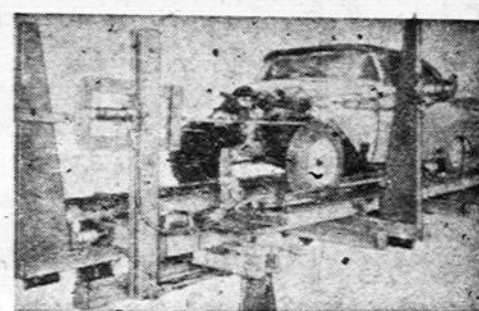
BENDRAS APDRAUDIMAS

Automobilių, ligoninėje buvi- mas, gaisro, gyvybės, bendras atsakomybės (Liability) ir kt.

E. A. KLINE

175 West Jackson Blvd.,
CHICAGO 4, ILL.
WEBster 9-4380
Namų tel. Linden 4-6104COMPLETE AUTO SERVICE
AUTOMOBILIŲ TAISYMO DIRBTUVĖ

kurioje jūsų automobilis bus pilnai užtaigtas, prade- dant motoro suregulavimu, karosrijos ištaisymu, ratų subalansavimu, tiesus va- žiavimo nustatymu, dažymu ir kitais darbais. Naujai pa- didintose dirbtuvėse naudo- jamos moderniosios ma- šinos automobilio karosri- jai išlyginti. Dirbtuvėse vie- nu laiku gali būti taisoma visų tuzino automobilių.

Sav. STASYS DAPKUS

4542-44 So. Western Ave., Chicago 9, Ill.

Telef. CLiffside 4-2241

Už investavimo są-tas mokam

Už paprastas santaupas mokam 4%

4 1/4%

District Savings su malonumu praneša naują aukštą dividendą, mokamą už paprastas san- taupas nuo 1961 m. sausio 1-os dienos, o už investavimo sąskaitas ir toliau mokės 4 1/4%.

Taupytojams duodame dovaną — 8 gabalų kepimo indų setą — atidarant naują sąskaitą su \$200 ar daugiau arba pridėdant \$200 ar daugiau turimoje sąskaitoje — iki 1961 m. vasario 28-os dienos.

DISTRICT SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

3430 SO. HALSTED ST. CHICAGO 9, ILL. CLiffside 4-0104

Albert J. Aukers, Prezidentas

VALANDOS: Pirmadien ir antradien, nuo 9 iki 4, trečiadien, neatidaro, ketvirtadien, ir penktadien, nuo 9 iki 8 vak., o šeštadien, nuo 9 iki 1 val.

MOKAM AUKŠTUS DIVIDENDUS ANT VISŲ
TAUPYMO SĄSKAITŲ!

INDELIAI APDRAUSTI IKI \$10,000.00

Paskolos ant namų nuo vieno iki dvidešimties metų — lengvais mėnesiniais atmokėjimais

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N

4071 Archer Ave. CHARLES ZEKUS, Sect'ys LA 3-8248

VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 4:30; Ketvirtadieniais 9 iki 8 v. vak. Trečiadieniais uždaryta

PERKRAUSTYMAI—MOVING

Figus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Dėl artimų ir tolimų distancijų. Šaukite sekančiai:

MOVING - ANTANAS VILIMAS

3415 SO. LITUANICA AVENUE

Chicago, Ill. Tel. FRontier 6-1882

dovanos
* taupytojams *SAUSIO IR VASARIO
MĖNESIAIS PADEJUS \$500.00
AR DAUGIAUKAS DU MĖN.
DUODAMOS
VIS NAUJOS
DOVANOS.DARBO VALANDOS:
pirm. 9 iki 5 v. v.
antr. 9 iki 5 v. v.
trečiadien. — uždaryta
ketv. 9 iki 5 v. v.
penkt. 9 iki 5 v. v.
šešt. 9 iki 1 v. v. p.5 1/4% mokame už
ilgalaiškes
taupmenas!

JOSEPH F. GRIBASKAS, vedėjas

ST. ANTHONY SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

1447 S. 49th COURT, CICERO 50, ILL./BI 2-1397, TO 3-8131

PASIRUOŠKITE ŽIEMAI

Leiskite mums patikrinti Jūsų centrinį apšildymą

Mes įrengiame — Mes aptarnaujame

- Stokerius — Boilerius
- Anglines krosnis — Alyvos degintuvus
- Karšto vandens šildytuvus

Pardavėjas: Vincas Doba

GAPS ALYVA • ANGLYS

Kreipkitės į mus visais apšildymo ir air-conditioning reikalais

2735 W. 63rd St. Dieną ar naktį PROs. 6-6677

MENAS AR EKVILIBRISTIKA?

JUOZAS BERTULIS, Chicago, Ill.

Šiame technikos klostymosi periode meno kūrinių prasmės, aktyviai reaguojantieji spaudos atgarsiai, minčių piktavimai įvairiose pokalbiuose ir diskusijose aiškiai rodo, kad menas tikrai atsidūrė savo persilaužimo fazėje. Šią temą realiau judinant Los Angelėje (atsisveikinant su Dailių Menų Klubu) ir Chicagoje (Vargonininkų Seimo metu) teko duoti paskaitą. Santraukoje ji buvo atspausdinta "Draugo" 1960 m. spalio 15 d., gruodžio 17 d. ir gruodžio 31 d.

Bet tai buvo paliesta tik iš vienos pusės. Kad gautume aiškesnių, gilesnių, autoritetingesnių pasisakymų taipgi ir meno srities specialistų — žinovų, dailininkų, rašytojų, poetų ir muzikų, jiems išsiuntinėjam anketas.

Žymiusius atsakymus talpinau "Drauge" ištais, kitų gi paskelbsiu vien svarbiausias mintis (nes laisvą yra perligi).

Menininkams išsiuntinėta anketa buvo ši:

Noriu D. M. Klubo nariams ir kviestiems svečiams iškelti ir nagrinėti mintis tema: "Menas ir ekvilibristika". Taipgi, šia proga noriu truputį paliesti meno plagavimo problemą.

Meno epitetai (definicijos), mūsų bendru nusistatymu, skiriame kiekvieną darnumą, kuriame pasireiškia aukštos kvalifikacijos kondensuotas skonis. Bet tame darnume turi būti įlieta ne vien individualios sielos kilnumo, bet jame taipgi turi būti refleksuojamas naujasis gyvenimas, naujosios minties impulsas, naujosios idėjos linkmė, kurie rutuliojasi progreso ir technikos sukūryje, laiko aspiracijoje. Vienok, bet kurią meno šaką vaizduojant yra nustatytos estetikos dogmatinės taisyklės, reikalavimai, kurių ribą peržengus, visuomenėje (pašaulinio masto kultūrinėje opinijoje) išsiskaido skepticizmas arba ironingas šypsny, nes menas turi būti patriarhalishkoje pagarboje.

Kol kas šiandien ryškiausiai pasisako choreografinis menas. Jei baletu puoselėtojai, norėdami į šią meno sritį įvesti ko tai ypatingesnio, naujesnio, sugalvoja judesius, kurie persirita per meno nustatytos gradacijos aukščiausių ribų sienelę, — mes įpratę tą vadinti nebe menu, bet ekvilibristika, akrobatika. Čia yra daugiausia pagrįsta matematiškais pagrindais, preciziškais, bet sausais pagrindais.

Kad paskaitai turėtume pakankamai autentiškos medžiagos diskutavimui, labai prašau neatsisakyti trumpai pareikšti savo mintis:

1). Ar (ligi šios dienos pasireiškęs) ekspresionizmas, abstraktinis ultramodernizmas, abstraktinis ultramodernizmas ir jėms panašūs stiliai (piesime, dailėje, muzikoje, poezijoje) neįsėdina iš meno, kaip tokio, kriterijaus ribų?

2). Ar tame nesireiškia "persistengimas", kuris nukrypsta į ekvilibristikos polinkius?

3). Kokios tams numatomos perspektyvos atečiai.

Plagiavimas. Plagiavimu suprantame svetimos kūrybos pasisavinimą, t. y., pavogimą. Kad būtų apsaugotos kūrėjo teisės, Amerika yra padariusi savitarpinę sutartį (Copyright) su viso pasaulio svarbiausiomis valstybėmis. (Šiandien į tą skaičių neįeina šios valstybės: Bulgarija, Egiptas, Etiopija, Iranas, Jugoslavija, Latvija, Lichtenšteinas, Lietuva, Sov. Rusija, Turkija ir Venezuela).

Potvarkuose yra pasakyta, kad, jeigu pamėgdžiojamo veikalo autorius yra pseudonimu pasislėpęs, arba, jeigu jis tepasinaudoja kito autoriaus vardu tiksliai stiliumi, tas plagiato nesudaro.

Amerikoniškoje muzikoje plagiavimas praktikuojama toks vaizdas: ima klasikinių veikalų

(Schuberto, Chopino, Mozarto, Verdi ir kt.) ir jį įstato į moderninius, net ir džazo rėmus.

Kokia yra tuo reikalu Jūsų nuomonė?

1) Ar toks faktas, ar tikriejiems autoriams teikia garbę, ar skriaudą?

2) Ar toks "nuopelnas" yra to klasikinio veikalo "pagėrinimas", ar jo populiarus reklamavimas, ar grynas plagiavimas?

Visą šiuo reikalu surinktą medžiagą, po paskaitos, perduosiu J. Zilevičiaus Muzikologijos Archyvu, Chicagoje.

3) Ar verta su tokiais prajovais kovoti, ir kokia forma? Reikiu gilių pagarbos žodį (pas.) Bertulis.

Į šią anketa gautus pasisakymus "Draugui" patieksiu tokioje eilėje, kokią iš menininkų gavau.

Prof. J. Zilevičius iš Elizabeth'o rašė:

— Man atrodo, jog jei pasaulis visose srityse stovėtų vietoje, besidžiaugdamas vien tuo,

Kazimieras Laurinavičius, mecenatas, skyręs 1958 m. premiją, kurią laimėjo J. Svaistas už "Jo sužadėtinę".

ką jau yra padaręs ar išradęs, jis greit pasenytų, gyvenimas pasidarytų nuobodus. Natūralu, žmogus kas dieną privalo žengti pirmyn tokiu greičiu, kokio jis pajėgia žengti. Gyvename didžiausių išradimų amžiuje, kokio dar nėra buvę. Negi gali atsilikti nuo to ir menas. Menas yra laisviausias iš visų žmogaus aplinkoje vartojamų pasireiškimų — ar tai būtų literatūroje, tapyboje, skulptūroje, muzikoje ar kt.

Toliau, — gyvename tokioje aplinkoje, jog nuo triukšmo negalime pasislėpti, kur bežengtumė; didesnis ar mažesnis triukšmas vis tave lydi: dirbtuvėse, traukiniuose, busuose, lėktuvuose, namuose (televizija, radijas) ir t. p. Tas triukšmas labai veikia ir žmogaus nervus. Žmogus ieško ramybės, o kai valandėlei ją suranda, jau nebeįgerai, ko tai trūksta, nuobodu ir t. p. Sudėjus abi žmogų lydiančias aplinkybes gimsta noras ieškoti pasitenkinimo, surandant ką tai naujo, ligi šiol nebūto. Muzikoje, pavyzdžiui, kad būtų rastas ryšys tarp gyvenimo ir garso pasaulio. Štai, prie tokių aplinkybių ir gimsta naujos muzikinės kryptys. Savime suprantama, tokie dalykai gimsta miesto gyventojų.

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams, skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

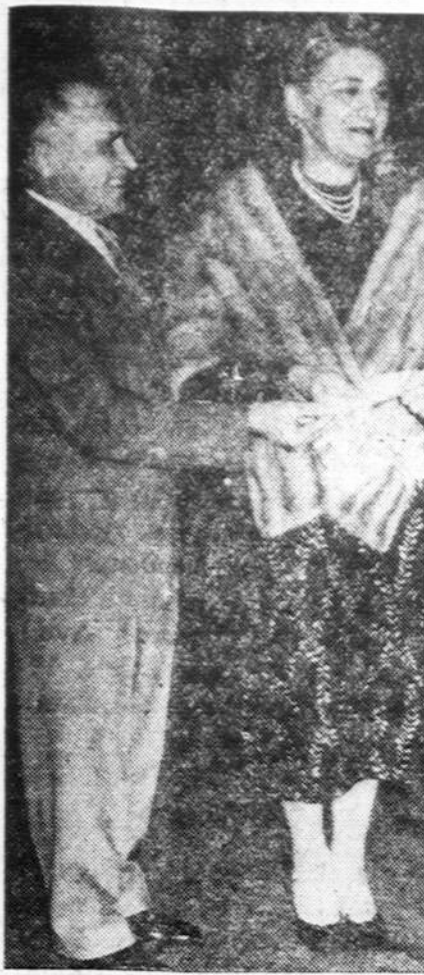
2490 S. Oakley Ave., Chicago
Virginia 7-7258-59

se, kur yra daugiau susibūrimų. Nenuostabu, jei jau 1914 m. buvo sukurta simfonija (ją sukūrė Italijoje italas L. Russolo) orkestrui iš triukšminių "instrumentų": įvairių metalo gabalų, akmenų nuolaužų, stiklinių šukių ar šiaip gabalų, traukinio, dirbtuvių švilpukų, sirenų ir kt., prie to dar žmogaus ir gyvulių spiegiimai, kaukimai, dūžiai, trūkšimai ir kt. Štai ir simfonija, t. y. nervų "gydymas" muzikos pagalba.

Nors ta naujovė didesnio pasisekimo neturėjo, vis dėlto buvo bandoma Prancūzijoje (atstovu kurį laiką buvo A. Honegger su savo kūriniams: "Skating Rink", "Pacific 231" ir kt.). Ypatingai JAV kompozitoriai — kaip visada, amerikietis naujovės ieškotojas — nuoširdžiai tą "įdomybę" priėmė. Pasireiškė: G. Antheil su "Mechanikos baletu", "Lėktuvo sonata" ir t. t. F. Converse — "10,000,000 lekiandų", H. Cowell "Synchrony" ir keletą kitų kompozitorių. Gerai vystėsi ir Sovietų Rusijoje. Visa tai buvo maždaug 1920—1930 m. Buvo idėjiškai pradėta bandyti įtraukti ir cheminius junginius, fizikos dėsnius. Sukurtos sekcijos naujų kryptų: konstruktyvistinės, urbanistinės, na, ir futuristinės. Nekalbant apie veikiančias ekspresionistines, impresionistines, atonalines ir kt.

Gali kas paklausti: kokia iš to nauda? Nauda didelė, nes nuo kiekvienos krypties į klasikinį meną, kuris yra lyg kokia platforma, atsargiai nejučiom įsilieta kas nors, kas sugeba jungti, ir grupė labai ištroškusių triukšmingos disonansinės muzikos. Iš tos pradžios italo sukurtos simfonijos nemažai pasiliko platforminiame orkestre: imam naudoti kai kuriuos pirmą kartą orkestre pasirodžiusius instrumentus, kad būtų išreikšti efektai. Pasisavinta nemažai ritminių savybių. Bandoma išeiti iš siauros ir griežtos kvadratinės ir laisvesnės melodinės slinkti, kuri priartina prie mūsų išlaikytos, netekusios ramumo sielos. Daug įnešta spalvingumo instrumentų kombinacijose, panašiai, kaip tapytojo naudojamose spalvose. Taip pat nebesivaržoma su didesniais emociniais pasireiškimais. Žodžiu, iš tų visų naujoviškumų, dalis prilipo ir prie platforminės muzikos, kuri nuo to nesąmoningai keitėsi.

Ar ši kryptis užvaldys muzikinį pasaulį? Manau, jog neužvaldys, nes dabar prieita disonansinio kraštutinumo. Toliau nebėra kur eiti, nekalbant apie konsonansinį pasaulį, kuris šioje kryptyje nepripažįstamas. Futuristinėje muzikoje yra sukaupta milžiniškos sielos pergyvenimų, kuriuose yra įlieta šio momento ir neseniai pasibaigusio karo įtakos ir jautriausias sielas. Bet nereikia pamiršti, kad audros sūtautėjimo žmogus neilgi tegali pakęsti, būtinai reikalingas ramybės tarpsnis. Ramybės, kur yra daugiau susibūrimų.

Angelė ir Jonas Andriuliai, mecenatai, skyrę 1957 m. premiją, kurią laimėjo J. Ignatonis už "Trineveskį pagundą".

mybė yra žmogaus sielos palaima, audra — sielos liguistumas, kuris negali ilgai tęstis, nes furijos užtiktas asmuo ilgai negyvena, žūsta (taip kalba medicina). Kad retkarčiais žmogus turi padūkti, išsišėlti, net gyvuliškai išsistaugti, to reikalauja jo prigimtis. Šie pergyvenimai būna įvairūs: kiekvienas žmogus vienaip ar kitaip laikas nuo laiko padūksta. Nuolatinė ramybė irgi nėra normali, nes ir pati gamta nesi nuolat ramiai. Nuolatinė ramybė virsta liga. Žmogus yra gamtos gabalėlis. Be gamtos jis negali egzistuoti. Jis taipgi neilgai teisvertų, negaudamas paprastos duonos su sviestu kūni papiečių.

Baigdamas šias savo trumpas mintis apie futuristinį — abstraktinį meną, turiu pasakyti: Gerai, kad toks atsirado. Jis jau dabar įneša didelį sujudimą, iš kurio liks nemažai medžiagos platforminei — bazinei muzikai ir apskritai kitoms meno šakoms. Ši kryptis privers pasireikšti naujoms, kurios bandys konkuruoti su šia kryptimi. Natūralu: jeigu eina amžinas karas gamtoje (net medis medį, žolė žolę stipresnįjį sunaikina), kodėl jis negali būti ir mene? Kada idėjiškai kariaujama, nuo to vien nauda mokslui, žmonijos mintijimui, nekalbant apie patį meną. Malonu, kad ir mūsų tapytojų, skulptorių pasaulyje tos naujosios krypties pasekėjų esti. Atsiranda jų ir muzikoje: V. Bacevičius yra sukūręs "Elektrinę simfoninę poemą", J. Gaidelis — "Alarmą", simfoninę poemą. O čia dar J. Bertulis parašė a la Russolo stiliaus "Simfoniją". Kai įsisiūri, įsiklausai į abstraktinį — futuristinį meną, atrandama ten nemažai gražių dalykų. Nors ir beformuose sukuriuose glūdi nemažai gilių minčių. Reikia ži-

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Romas Viesulas vasario 5 d. 3 val. p. p. Liberty Federal patalpoje Philadelphiaje skaitys paskaitą "Menas šiandien".

• Aleksandro Radžiaus, mūsų bendradarbio, poezijos rinkinį "Paukščių takas" baigia spausdinti "Lietuvių Dienų" leidykla.

• Kas yra modernioji muzika? Tokia tema užpraitą sekmadienį Br. Markaitis, S. J., kalbėjo šatriječių susirinkime — kavutėje. Paskui iš Vokietijos atvykusi ir Chicagoje viešinti Alina Grinienė papasakojo visokių aktualijų iš Europos ir Europos ir susirinkimo gale Rūta Augiūtė paskaitė savo motinos Danutės Augienės eiluotą pasaką. Susirinkimą ruošė vyresnieji šatriječiai, atsilankė ir šiek tiek jaunimo atstovų.

• Londono profesorius apie lietuvių kalbą. Raphael Sealy, Londono Universiteto senovės klasikinių kalbų profesorius, susidomėjęs ir laisvai išmokęs ir lietuviškai, parašė ir šiomis dienomis jau atsiuntė "Tautos Praeiciai" platoką straipsnį tema: "Bendros mintys apie lietuvių kalbos kilmę".

• Laurence Harvey, lietuvis aktorius Skinkis, šiuo metu dirba ruošiant filmą "Summer and Smoke" (Paramount) ir nakčia ruošiasi MGM statysimam "Spinster". Jau yra užangažotas filmams: "Tamiko", "A Distant Trumpet" ir "The Eddie Chapman Story"; taipgi netrukus vyks į Londoną vaidinti Jean-Paul Sartre "Lose Wins". Laurynas Skinkis yra gimęs Lietuvoje 1928 m. spalio 1 d.; jaunas išvyko į Pietų Afriką, o po II Pasaulinio karo apsigyveno Londone ir tapo britų piliečiu.

• J. Zilevičiaus Lietuvių Muzikologijos Archyvas (Tėvų Jėzuitų namuose, 2345 W. Str., Chicago 36, Ill.) atdaras penktadieniais 7—9 val. vak. Norintieji Archyvą lankyti kitu laiku prašomi susitarti su archyvaru p. J. Narukynu (Tel. PR 8-3849).

noti, kad juos kuria žmonės ne iš gatvės išilindę, kaip kartais priešai mėgsta pašiepti, bet žmonės matę "balta ir juoda", gerai pažinę įvairias kryptis, neišskiriant ir pagrindines — neišskiriant meną. Kada žmogus eina su gyvenimu, yra jo pareiga juo ir gyventi, pažinti visą aplinką taip, kaip ji susidaro. Ar tai kam patinka ar ne, tai yra kitas reikalas. Dėl to juk reikiama ir kryptių karai — konkurencijos. Manau, jog mes visi norime būti amžinai jauni, tad linkiu tokiems ir būti: pažinkime save ir pažinkime draugo galvėjimus, juos pagerbdami, ir būsim jauni, bėgime su gyvenimu, kiek bepažėgdami.

• Keleivio kalendorius 1961 metams išėjo iš spaudos, turi 96 pusl. Be kalendorinės dalies, duodama straipsnis apie socialinę draudimą; dr. V. Sruogienė rašo apie lietuvių kultūrą (įžangoje cituoja Balio Sruogos žodžius, parašytus 1944 m. Stutthof'o konc. lageryje: "Mūsų tautos tradicinės etikos bei estetikos sąvokos man virto viso ko pagrindu... Mums yra svarbiausia: išlaikyti mūsų žmonišką savigarbą ir mūsų tradicinę etinę ir estetinę kultūrą"); J. Kaminskas rašo apie V. Kapuską, duodamas straipsnis apie džiuvą, eilė smulkių praktiškų patarimų; gana ilgas aprašys.

Dėmesio visiems

Pranešama moterims ir vyrams, turintiems galvos odos nepagydomas ligas: votis, šašus, pleiskaną, plaukų slinkimą, niežėjimą. Lietuviškoje vaistinėje esamais vaistais Nr. 1-25849 išgydoma 100%.

Vyresnio amžiaus atgauna jaunystės plaukų spalvą. Jei tie vaistai neįgydytu — pinigai grąžinami. Patyrę ty vaistų gerumą, patarkite giminiams, kaimynams ir pažįstamiems.

Pagal užsakymą, prisiunčiame paštą, apdėtu mokesčiu. Vaistų siuntimui giminėms duodame didelę nuolaidą. Tie vaistai gaunami tik

Lietuviškoje Vaistinėje
2458 W. 69th St., Chgo 29, Ill.

PASIRUOŠKITE ŠIŲ METŲ ATOSTOGOMS!

Šių metų atostogas planuokite jau dabar, kad galėtumėt turėti geresnį pasirinkimą ir lankytų vietų ir lėktuvų ar laivų pasirinkimą

SEGHEITI TRAVEL BUREAU

2451 S. Oakley Ave., Tel. YA 7-3278, Chicago 8, Ill.

sutvarko dokumentus, parūpina kelionę lėktuvais, geležinkeliais, autobusais, laivais, kaip keliauti Europoje taip ir planuoti atostogas P. Amerikoje, Kanadoje ar ir pačioje Amerikoje įvair. vietose.

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonumų.

GENERALINIAI AGENTAI ŠIŲ kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY
Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKay, Inc.

222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntral 6-5206

VOSYLIUS FOOD MART

2433 West 69th St. Telef. PProspect 6 2113

PARPUODA SAVO GAMYBOS SKILANDZIUS DESKAS ARBATINES, KROKAVINES, KUMPINES, CIRULINES, GESNAKINES, ZEMAITISKAS, MEDZIOKLINES BEI ŽALIAS dešras virimui

Čia rasite didelį pasirinkimą šviežios mėsos: JAUTENOS, VERŠENOS, AVIENOS, šviežia ir rūkyta PARSIENA IR PAUKŠTENA. Taip pat pardodame: lietuviškus sūrus, sviestą, saldinius ir visokių delikatesus. Atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 9 val. vak. Šventadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. vak. po pietų.

Pasinaudokite mūsų firmos patikimiausiu, atsargiausiu ir tinkamiausiu patarnavimu.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

(Laisniuota per Intourist)

SIŪSKITE SAVO GIMINĖMS PAKETUS

I LIETUVĄ, UKRAINĄ, BALTARUSIJĄ, LATVIJĄ, ESTONIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS

SIŪSKITE PAKETUS DABAR

135 W. 14th St., New York 11, N. Y., Telephone CHelsea 3-2583

Atdara kasdien nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais nuo 9 iki 4 val. dieną

141 Second Ave., New York City. Tel. GRamercy 5-7430

Arti subway — Tarp 6th ir 7th Aves.

Atdara kasdien 9—6; sekmadieniais 9—4.

184-186 Monroe Street 359 West Broadway,

132 Franklin Avenue 332 Fillmore Avenue

Passaic, New Jersey So. Boston 27, Mass.

Hartford, Conn. Buffalo 6, N. Y.

Tel. PR 3-5376 Tel. ANDrew 8-5040

CHapel 6-4724 Tel. TL 6-2974

39 Raymond Plaza W. 900 Literary Road

11339 Jos. Campau 632 W. Girard Avenue

Newark, N. J. Cleveland 13, Ohio

Detroit 12, Michigan Philadelphia 23, Pa.

Tel. MArket 2-2877 Tel. Tower 1-1461

Tel. TOWnsend 9-3980 Tel. WALnut 5-8878

3216 Sunset Boulevard, LOS ANGELES 26, Calif. NOrmandy 5-9887

2803 3rd AVE. (tarp 147 ir 148 St.) BRONX 53, N. Y. Tel. LUDlow 5-2624

217 E. Hennepin Ave., MINNEAPOLIS 14, MINNESOTA. Tel. FEderal 2-4908

Mūsų didelė ir patikima firma yra patarnavusi tūkstančiams pasitenkinusių klientų. 100% garantija, kad kiekvienas paketas bus pristatytas. Issiunčiame į 48 valandas.

Adresatą pasiekia į 6—7 savaites oro paštu į 7—12 dienų.

Dabar galima rūbų siuntiniuose siųsti ir kavos pupelių, šokolado (plytelių) ir bonbonkės.

Mūsų raštinėse randaš pilniausias pasirinkimas pirmos klasės medžiagų.

Klauskite pilno katalogo, rodančio kainas dėl mūito ir patarnavimo. Katalogas veltul.

TEISINGUMO ALYVMEDŽIAI

Prancūzų premijuotas veikalas

J. DAINAUSKAS, Prancūzija

Su tikru susijaudinimu tegalima skaityti Prancūzų rašytojo Jean Pelegri knygą „Les oliviers de la justice“ (Teisingumo alyvmedžiai). Toji knyga buvo ypatingai atžymėta, nes už ją Pelegri gavo Katalikų didžią literatūros premiją (Grand prix catolique de la littérature). Jau pats tos premijos pripažinimas geriausiai atestuoja tą knygą. Neabejotinai, jog jūry komisija, kurios nusiųdė buvo didelis Prancūzų katalikų filosofas Gabriel Marcel, norėjo visų pirma paminti, pritari humanistiniam, tartautinuoju išvadoje ir politini, tos knygos aspektui. Pripažinti knygai, kurioje nuosir karštai ir net aistringai sakoma prieš alžiriečių nusikaltimus ir už jų žmonišką, kritinį ir kultūrinį pilnatęsišumą. Tuo požiūriu ši knyga kunkia mintis, didžios dalies prancūzijos katalikų ir užtat Prancūzų, kai Alžirijos kruvinos dešimtys jau įžengė į septintuosius metus, ji yra dar įdomesnė.

Premijuotasis autorius

Jean Pelegri, gimęs 1920 metais, panašiai kaip Camus, yra Afrikos prancūzas. Jojo šeima gyvena Alžirijoje daugiau kaip šimtą metų. Autorius jaučiasi esąs pilnatęsis Šiaurės Afrikos pilietis. Tai nereiškia, kad jis nepripažinti arabams pilnų teisių. Priešingai, jis net labai aistringai primena pasauliui apie tas teises, greta stengdamasis įrodyti ir savąsias teises į tą žemę. Tuo tikslu jis atpažėjo savo šeimos istoriją (romanas neabejotinai operuoja autentiškais faktais iš autoriaus šeimos praeities ir parašytas autobiografinėje formoje, iš autoriaus asmenišku pergyvenimu).

Į Afriką atvyko autorius prosenelis, bėgdamas iš Prancūzijos nuo vieno iš tų persekiojimų, kurie devynioliktojo šimtmečio Prancūzijoje pasiekė automatiškai po kiekvienos revoliucijos ar perversmo. Afrika pabėgėliams buvo laisvės kraštas. Tačiau, kaip tas dažnai pasitaiko — tai, kas yra vieniems laisvė, kitiems pasidaro nelaisvė. Pelegri, atrodo, to nepastebėjo. Gal net priešingai. Jis stengiasi paaiškinti ir net pateisinti prancūzų įvykdymą Afrikos užkariavimą.

Būdinga ištraukėlė

Pelegri rašo: „Mūsų užkariavimas atėjo vieton kito, kur kas žiauresnio ir visiškai bergždžio“. Jis tai aiškina epochos prasme, kada visur viešpatavo kardo, smurto teisė. Esą, ji turėjusi viešpatuoti ir Afrikoje: „Tarp senų, žemės ūkiu užsiimančių šeimų, tik retos buvo tokios, kurios savo praeityje nebūtų turėjusios kokio nors plėšimo ar kokio nors nužudymo. Iš čia tas „sutartinis“ tylėjimas, kurio jūs laikėsi, kai kalbės paliesdavo jų turtų kilmę. Norėta užmirti jų kvapą. Mieliau prisimindavo balotas lygumas, kur siautė plėšrieji žvėrys, meskita bei plėšikai ir vis kartodavo, jog čia (Afrikoje) viskas remiasi drąsa ir ryžtingumu. Tai aišku buvo kaip diena... Visose šeimose galima buvo susidurti su tuo beatodairumu, žiaurumu ir narsumu, tuo mišiniu dienos ir nakties. Kad save pateisinti (nes toji sistema dar nepasiekė savo pilnų išsibulinimo), buvo sakoma, jog tai normalu, nes juk ir saulė gimstanti iš nakties ir daranti dieną“.

Užkariavimų laikotarpis

Po didvyriškumo ir užkariavimų laikotarpio, kuriame, kaip pats autorius pripažįsta, prancūzai padarė daug prievartos, smurto veiksmų, tačiau ku-

riame su arabais susirio ginklo brolyste ir iš jų pusės patyrė daug draugiškumo bei prisirišimo, atėjo „organisko darbo“ laikotarpis. Tai buvo pionierių darbas geriausia prasme. Prancūzai sausino pelkynus, steigė vynuogynus, keitė dykų ir visai bergždžių karštą ir derlingą, ir žmogui mielą. Autorius itin pabrėžia tą, pamirštą ir, kaip jis teigia, nedavertinamą, prancūzų indėlį Alžirijos gerovei ir išsivystymui.

Su dideliu kartumu Pelegri teigia, jog šiandieną niekas nenori apie tai atsiminti. Gal būtų, sakoma, afrikiečiai pionieriai, panašiai kaip Amerikos pionieriai, šiandieną būtų apsupę pagarbą bei legendą, jei tada būtų... Išsėdė visus čiabuvius (čia prisimenama Machiavellį, kuris rašė, jog nuo užkariauto miesto kerštas galima apsiginti vien išsėdant visus jo gyventojus!). Tačiau, sako autorius su kartumu, Afrikoje irgi nebūtų liudininkų. „Tada būtų užmiršta apie smurtą ir būtų garbinama vien drąsa. Ji vėlyvesnės generacijos, išdidžios savo garbinga praeitimi, gryną sąžinę galėtų būti puritonais ir gausiai šaukti prieš kolonializmą... Jei būtų išsėdėti žmonės, ar tai vadinan drąsos, ar ateities, ar vadinan istorijos, tada lengva yra būti teisėjui, reformatoriui, vaidinti gero apaštalo vaidmenį“. Pionieriški laikai, su kuriais ir autorius susidūrė savo vaikystėje, Pelegri aprašomi dideliu poetingu ir sentimentalingumu. Neabejotinai, jog kai kuria prasme tai yra teisinga. Prancūzai ir arabai dirbo drauge. Prancūzai rūpinosi arabų gerove, gerbė jų tradicijas bei religiją. Arabai buvo palankūs prancūzams ir juos laimino Alacho vardu. Tačiau tokia sentimentali atmosfera, jei ir tikrai egzistavo, negalėjo tęstis nepabaigiamai.

Nauja karta, nauji faktoriai

Atėjo jaunoji karta. Pionierių vaikai, nesusiurę darbu su Afrikos žeme, nesusiurę ginklo brolybe bei bendru triūsu su arabais, buvo tipiškai turuliai „laikytojai“, „naudotojai“. Gi tokio „luomo“ psichika yra visiškai kitokia nei pionierių ir dirbančiųjų.

Prie tų psichologinių reiškinų prisidėjo ir ekonominiai faktoriai: pirmo eilės žemės ūkio mechanizacija. Didėjant skaičiumi mašinų, vis mažiau buvo reikalinga rankų darbai žemės ūkyje, tas darbas darėsi vis blogiau apmokamas. Užtat didėjo skurdas ir nedarbas. To poveikyje didėjo skaičius vagysčių, užpuolimų, plėšimų. Kuria tai dieną jaunas kolonisto sūnus, gyvendamas iki tol draugystėje su arabais, grįždamas į namus, pamatė užmuštą arabą, gulintį prie vienuogyno ir prie jo žandarus su šautuvais. Jam tai buvo baisus vidujinis sukrėtimas. „Pasirodo, jog jau mano vaikystės laikais, derlių saugojai šautuvais... Nuo to laiko vynuogynas prarado mano akys nekalumą ir savo patrauklumą“.

Valdovai ir beteisiai

Viskas su koku tai fatališku būtinumu griovė idiliškumą. Skirtingumai stiebėsi iki debesų ir greit pasirodė, jog šiaurės Afrikos gyventojai skirstosi į valdovus (prancūzus) ir „čiabuvius“, kurie neturėjo tokių teisių, kokias turėjo prancūzai, arba tikriaus sakant, kurie visiškai neturėjo jokių teisių.

„Maniau, jog man smogs, nes palaikė mane arabai“, — sako koks tai prancūzas, visiškai parastai pasakodamas apie kokią tai savo nuotyki. Jis sako, jog turėjęs nuimti skrybėlę ir parodyti negarbinutus plaukus, ja ir reikalauja vis naujų organizacinių formų. „Žmogus ne-

Kun. dr. Juozas Prunskis, mecenatas, skyręs 1954 m. premiją, kurią laimėjo B. Pukelevičiūtė už „Aštuonis lapus“.

arabas ir užtat negalys būti mušamas. Nes aišku, jog jeigu būnėtų arabas... Galima buvo tikėtis, kad tie nelemti skirtingumai išsilygins po karo. Juk vėl turėjo būti ginklo, draugai. Drauge kovoti ir drauge mirti! Iykyko priešingai. Jau tuo momentu, kai prie Alžirijos krantų sustojo pirmas laivas, atvežantis ir namus pirmuosius kombatantus po karo, arabams nebuvo leista išsilaipinti drauge su prancūzais. Arabams buvo tik „užpakaliniai, virtuviniai laiptai“. Kai atėjo laikotarpis apdovanojimų už karinius nuopelnus bei ordinų, invalidų pensijų, pasirodė, jog arabai už tuos pačius nuopelnus, už tuos pačius „sveikatos netekimus“ gaudavo tik pusę to, ką gaudavo prancūzai. Juk tai buvo tik „čiabuvių“! Mirti jie galėjo vienodai, bet gyventi turėjo skirtingai. „Tai neįmanoma, neįmanoma, — sakė jaunas arabas Boralla savo draugui prancūzui. — Juk tada, karo metu, jau buvome pasirengę sukilti. Taip pat ir likę galėjo sukilti. Tačiau mes nekleusmės gundymų, mes nenorėjome... Kovias kaip ir tu, gi dabar lieksi papiumui, mano vaikai irgi, taip kaip buvo ir prieš karą. Ne, tai yra neteisinga, neteisinga“.

Jei arabas siekė savo teisių

Embarko sūnus, Krim, nori vykty į Prancūziją. Nenori turėti reikalų su vietos kaciškai, kurie, jo teigimu, tik vagia ir apgaudinėja. Taip įvykiai rutuliojosi vis fatališčiau. Kai musulmonas ieškojo savo teisių, buvo sakoma, jog esąs nacionalistas ir riaušinininkas. Jis tuoj buvo areštuojamas ir... kankinamas. Nes, kaip autorius teigia, Alžirijoje kankinimai, tortūros buvo taikomos seniai, nors tai ir buvo daroma paslaptį. Buvo aiškinama, jog tos priemonės esančios neišvengiamos, nes be jų, girdi, negalima išlaikyti tvarkos tarp arabų, kurie jau vis blogiau pripažinti būti valdomais vien baimė. Taip, kiek įvairiausių teorijų, teorijų žmogus turis užantyje, kai nori pateisinti bet kokią savo veiksmą!

Arabai, aišku, bijojo areštų bei tortūrų. Prancūzai žiūrėjo į juos užtat su panika, vadindami juos bailiais. Užmiršo jau, jog kautynių lauke arabai pareiškė ne mažiau narsumo kaip patys prancūzai.

Taip brenė tragiška Alžirijos problema. Autorius dėl to didelę kaltę primeta visokiems biurokratams, kurie nesuprato vykstančių pasikeitimų ir, kas blogiausia, kurie savo perdėtu uolumu, neretai norėjo užtušti stoką patriotizmo karo metu ir net kolaboraciją.

„Bukaprotė biurokratija“

Neabejotinai, jog toji „bukaprotė biurokratija“ daug prisidėjo prie padėties pabloginimo ir daugelio konfliktų paastėjimo, tačiau irgi yra tikra, jog ne vien tik ji yra kalta dėl dabartinės padėties Alžirijoje.

Pelegri gerai žino apie tai. Jis žino, jog visuomenė negali egzistuoti tik pasiskirsčiusi į „geras ponas“ — „ištikimas tarnas“. Visuomenė progresuoja, kai tikrąja vis naujų organizacinių formų. „Žmogus ne-

gali niekad likti šeimoje, nors ji būtų darniausia“. Jis turi, išėjęs iš josios, suorganizuoti savo gyvenimą. „Ubagauti, nuolat maldauti... Jūs europiečiai taip mėgstate, kad jums kas prašomai tiestų ranką“, — sako jaunas arabas savo draugui prancūzui, tuo paliesdamas gal opiausią punktą santykių baltų su spalvotaisiais.

Esminis prancūzų nusistatymo pasikeitimas link arabų

Pelegri gerai suprato problemas esmę. Jis žino, jog reikalus liečia ne vien tik nušalinimą akį režiančių skriaudų bei sauvalių, bet ir esminį pasikeitimą prancūzų nusistatymu arabų atžvilkiu. Iki šiol, sako, prancūzai arabus laikė it sudėtinę dalimi vietovardžio, žiūrėjo į juos it tai būtų palmės ar kaktusai. Su išdidumu žiūrėjo į arabų meną, kultūrą, matydami tame vien egzotiką, etnografinių tyrinėjimų objektą, o nelaikydami veritybe, kurios jau jie, prancūzai, galėtų sau paprašyti. „Gali būti, — sako Pelegri, — jog reikėjo, kad maži europiečiai Alžirijoje jau mokyklos suole išmokyti arabų, kabilių dainų“. Tai, gal, leistų jiems susiristi su kultūra ir tradicija to krašto, į kurį jie atkeliavo. Prancūzai to nedarė. Jie atėjo su savo „bagažu“. Atėjo, kad mokytų ir duotų. Jų išdidumas jiems neleido ko nors pasimokyti iš arabų. „Imti“ (aišku, kultūrine prasme), buvo jiems negarbinimas! Tokiu būdu, — melancholiškai sako Pelegri, — karalystė pradėjo gesti iš vidaus“.

Prieš brožudišką karą

Pelegri nepateikia jokių pasiūlymų spręsti politines problemas tačiau jau vien pats reikalavimas arabams lygybės prieš įstatymus, laisvės, arba tikriaus sakant tų sąvokų interpretavimas, neabejotinai susi-

laukė Prancūzijos katalikiškų sluoksnių pripažinimo. Juk Alžirijos vyskupas, o šiomis dienomis ir visas Prancūzijos episkopatas aiškiai pasisakė prieš brožudišką karą Alžirijoje.

Savaime suprantama, jog lengviau yra ekceptuoti kokią teoriją, negu ją praktikoje realizuoti. T. Merton sakė, jog „žmogus nėra izoliuota sala“. Šiandieną tas dėsnius neabejotinai taikomas ir tautoms, nes jokia valstybė, šiandieną negali būti vien tik sau. Neingerencija į kitos valstybės reikalus šiandieną yra anachronizmas. Todėl ir Alžirijos problema jau yra ir mums artima. Pelegri nuopelnas iškeliant „geradario“ vo esmę gyvai katalikiška, nes... ir „elgetos“ problema, kuri visi žmonės yra žmonės!

Rašymo menas

Besidomintieji rašymo kūrybingumu naudingai padarys paskaitą naują leidinį „The Art of Writing“, parašytą Andre Maurois, iš prancūzų į anglų kalbą išverstą Gerard Hopkins. Išleido Dutton, 320 psul., \$4.50. Autorius stengiasi perduoti didžiųjų Europos rašytojų tradicijas, sustodamas ties Tolstojaus, Flaubert, Turgenevo, Gogolio, Stendhal, Prousto, Leopardi ir kitų talentais.

ADOMAS VAITKEVIČIUS

Anglių ir Alyvos

Patarnavimas

Telef. Rēpublic 7-5803

Visų rūšių apšildymo sistemos įvedimas, perdėrimas ir pataisymas

Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas

ATLAS FUEL CO.

ATSTOVAS

4319 So. Paulina Street

Tel. PRespect 6-7460

Dėmesio! siuntinių į SSSR siuntėjai!

Morris Rifkin, direktorius-vedėjas Globe Parcel Service, Inc., ką tik grįžęs iš Maskvos, praneša savo gerbiams klientams, kad pasikoję pasitarimų su Intourist Maskvoje siuntinių siuntimo reikalų, bus daug patobulinimų — siuntinių pristatymas bus geresnis ir greitesnis.

PASINAUDOKITE PASLAUGOMIS PIRMOSIOS IR SENIAUSIOS SIUNTINIŲ SIUNTIMO FIRMOS Į SSSR.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Pagrindinė įstaiga 716 Walnut St., Philadelphia 6, Pa.

Tel. Walnut 5-3455

MŪSŲ SKYRIAI:

390 West Broadway So. Boston 27, Mass. Andrew 8-8764	481½ East 7th Str. New York 3, N. Y. GRamercy 3-1785	4102 Archer Ave. Chicago 32, Ill. FRontier 6-6399
6446 Michigan Ave. Detroit 10, Mich. TAShmoor 5-7560	683 Hudson Ave. Rochester 21, N. Y. BAker 5-5923	1313 Addison Rd. Cleveland 3, Ohio UTah 1-0807
263 Market St. Newark 2, N. J. MAket 3-1968	346 Third Avenue Pittsburgh 22, Pa. CRant 1-3712	851 Hollins Str. Baltimore 1, Md. MULberry 5-5787
202 Second Str. Lakewood, N. J. FOXcroft 3-6621	174 Tilgham Str. Allentown, Penna. HENlock 5-2069	979 So. Broad Str. Trenton, N. J. EXport 4-8085

PAS MUS JŲS GAUNAT PILNAS GARANTIJAS, kad Jūs giminės bei draugai gaus Jūsų siuntinius trumpiausiu įmanomu laiku, sveikus ir saugius ir be jokių papildomų mokesčių gavėjams. Siuntėjų patogumui, mūsų pagrindinė įstaiga ir mūsų skyriuose, yra prieinamas išskirtinai pasirinkimas naminių ir importuotų prekių, daugiausiai reikalaujamų SSSR, žemiausiomis urmo kainomis. Pašto užsakymai yra išspildomi ir išsiunčiami į SSSR per 48 valandas.

KASDIENINIS PREKIŲ PERSIUNTIMAS ATEIKITE IR ĮŠITIKINKITE

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GĖLINYČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų

2443 WEST 63rd STREET

Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

DIDŽIAUSIA IR MODERNIŠKIAUSIA PAMINKLŲ DIRBTUVĖ CHICAGOJE

Pirkite tiesiog iš gamintojo ir sutaupysite!

John Savickas

Monuments

11849 So. Kedzie

Chicago 43, Ill.

Jūsų pasirinkimui didžiausias rinkinys gatavų pavyzdžių.

Dėl susitarimo (appointment) galite pašaukti kiekvieną laiką.

Telefonai: BE 8-3632 arba BE 3-4718

Atidara kasdien ir sekmadieniais nuo 8 val. ryto iki 5 v. vak.

EDVARDAS SAUNORIS — GĖLININKAS

Parduosia gėles iš savo šiltadaržių vestuvėms krikštynoms ir kitoms iškilimams. Parūpina gėles ne tik laidotuviams, bet ir gėles sodinti ir puošti kapus Jūsų artimųjų.

3942 W. 111th St., PR 9-1355 ir 9-1356

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON

SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street

Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste

Telef. — CEDarcrest 3-6335

Vienas blokas nuo kapinių

Laidotuvių Direktorai

MAZEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

J. F. EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

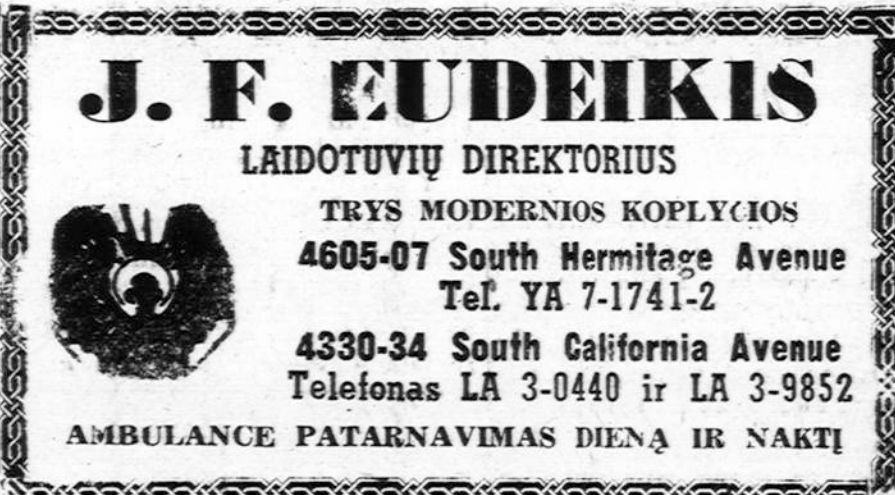
4605-07 South Hermitage Avenue

Tel. YA 7-1741-2

4330-34 South California Avenue

Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

Petkus

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6

1410 S. 50th Ave., Cicero. TOWNhall 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Ambulansų patarnavimas dieną ir naktį. Reikale šaukite mus.

Mes turime koplyčias visose Chicago ir Roselando dalyse ir tuojau patarnausime.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

PETRAS BIELIŪNAS

4348 S. CALIFORNIA AVE.

LAFayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS

659 WEST 18th STREET

Tel. SEeley 3-5711

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE.

Tel. COMmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1138—1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL.

Tel. OLYmpic 2-1003

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 W. 69th STREET

Tel. REpublic 7-1213

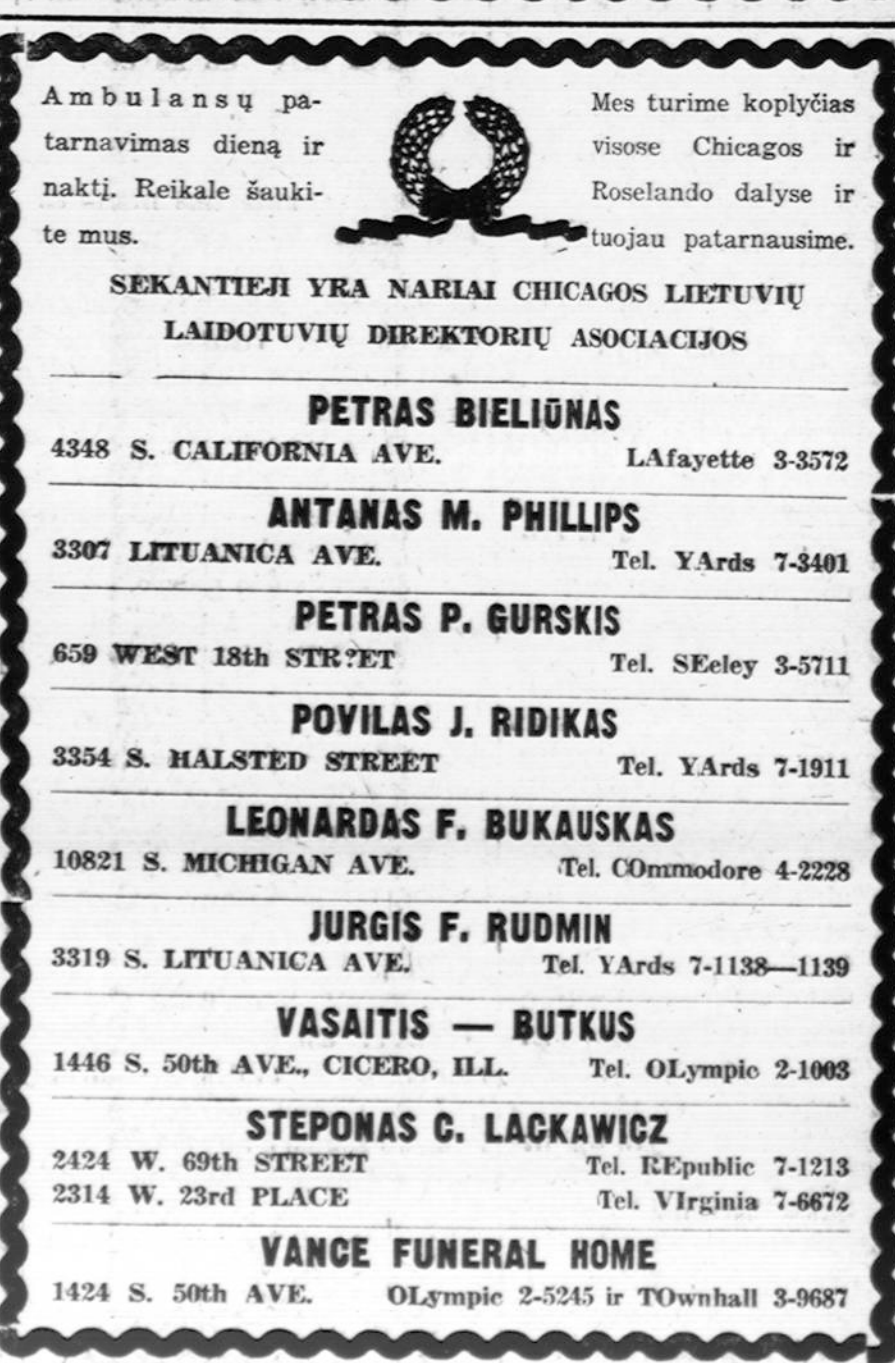
2314 W. 23rd PLACE

Tel. VIRginia 7-6672

VANCE FUNERAL HOME

1424 S. 50th AVE.

OLympic 2-5245 ir TOWNhall 3-9687

Remkite tuos, kuriu skelbimus matot "Drangė"

SPYGLIAI IR DYGLIAI

Redaguoja dr. S. ALIŪNAS

RUŽAVAS DANGUS

Tą rytą atsikėliau labai gerame ūpe ir tuoj šokau į vonios kambarį skustis barzdą. Kai elektrinė skutimosi mašinėlė ima burzgti, o aš esu gerame ūpe, ima noras dainuoti. Iš vakaro per radiją buvau girdėjęs gana linksmą dainelę, kurios melodija dabar ėmė skambėti mano ausyse ir ėmiau iš karto pusbalsiu niūniuoti, o paskutines eilutes baigiau jau pilnu balsu:

Kai mudu ėjome gatvėmis Jos atrodo kaisytos berželiais, O iš viršaus mus dengė Ružavas dangus.

Matyt būsiu paleidęs balso stygas pilnu apkrivimu, nes mano žmona staiga pašoko iš lovos ir, kaip stovi, atsidūrė vonios kambario tarpduryje. Pamatęs ją veidrodyje, automatiškai susūkau:

— O, dangau!

Turiu pasakyti, kad mano prieiga yra iš tų moterų, kurios, kai rytą atsikelia, yra labai negrąžios, tiesiog baisyos: susivėlusios, be ružo. Ir todėl pama-

dainoje sakoma, kad einant gatve su mergaite, atrodo lyg gatvė būtų berželiais kaisyta, — bandžiau dar tęsti toliau kitą dainos posmą:

Ten beržų daugybė, kai esu su [tavim...]

— O tas dangus ružavas? — tardė toliau žmona labai rimta mina. — Kur yra tas ružavas dangus?

— Dainoje, — atsakiau, paliesdamas ranka širdį, tarsi priesaikoje. — Ten sakoma, kad kai juodu yra drauge, jiems atrodo, kad dangus yra ružavas, — bandžiau aiškinti.

Žmona suraukė antakius ir abiem rankom įsiremė į šonus. Nereikia nė aiškinti, kad žmona, kai suraukia antakius ir įsiremė į šonus ir pasidaro panašiai į senoviską anforą, yra dar baisesnė.

— Ružavas, a? — tęsė ironiškai. — Tiesiog ružavas? Ir kaip tu nesigėdini?!

— Aš? Ir ko aš turėčiau gėdintis? — atsikirtau. — Lyg tą dainelę būčiau parašęs aš.

— Ne, tu neparašei, nes esi niekam tikęs, juo labiau eilraščiui rašyti, — patikslino žmona. — Tu moki tik iškreipti dainos žodžius ir juos sau prisitaikyti. Tu turėjai maniją matyti ružavą dangų.

— Betgi ne aš, o daina sako, kad tas dangus ružavas. Argi tu niekad negirdėjai tos dainos? — Ne, — atkirtu žmona. — Negirdėjau ir netikiu, kad tokia ant svieto yra. Dangus gali būti pilkas, baltas, pagaliau mė-

Žinote, aš jokio patyrimo darbe neturiu, aš tik streiko metu penkis mėnesius piketau.

lynas, bet niekad ružavas. Ružavas dangus yra tavo išmisas. Tu tik nori, kad dangus būtų ružavas.

— Bet prie ko aš čia? — ėmiau šaukte šaukti. — Ar gal dėl to, kad prieš daug metų...

— Prieš daug metų: kaip tik pataikė, — nutraukė mano sakinį žmona. — A, turiu gerą atmintį. Atsimenu gerai, kaip ta šliundra, buvusi tavo sužieduotinė, mėgo ružavą spalvą ir tu tik dėl jos išdažei kambarius ružava spalva. Nemanyk, kad aš to neatsimenu.

— Jau daug vandens po to nubėgo upėmis, — bandžiau užpilti šalto vandens ant vis labiau liepsnojančio gaisro. — Be to, rodos, vedžiau pagaliau tavę. Ar ne? Tad kam ši visa istorija?

— Dėl to, kad esi niekšas, — iššovė žmona jau iš sunkiosios artilerijos. — Kiaulė pakeičia kailį, bet ne iltis.

— Galbūt norėjau pasakyti vilkas, — bandžiau pataisyti žmoną. — Kiaulė neturi kailio nė iltį.

— Kiaulė, tau sakau! Tu esi vilkas, esi kiaulė — atšovė žmona. — Ir nutilk, — suriko įsakanti tonu. — Jei tu gali pakeisti žodžius, aš galiu pakeis-

Labai gerai vaikams laikyti kate ibi ta batė pati gaulaukia vaikų.

Prez. Kennedy šypsoi, mastydamas kiek kartų jis turės uždrožti per sprandą Stevensonui, kad šis nekaltėtų prezidento vardu.

Reprodukcija ir krienologija

Vieno asmens pagerbimo metu lietuvis sveikinimo kalboj pavartojo žodžius — aklimatizacija, autofiliacija, hemianestezija, konversija, reprodukcija, selektizacija, frekvencija, ideologija, frazeologija. Kalbos metu vienas svetyr kreipėsi į šalia jo sėdintį kaimyną:

— Ar tu viską supratai?

— Kol ant kumpio neužsikroviau krienologijos, šiek tiek turėjau sunkumų. Dabar jau aišku.

ti priežodį.

— Bet aš nepakeičiau jokios dainos, — bandžiau dar teisingai. — Prisiikiu tau, kad dainoje kaip tik yra pasakyta: ružavas dangus.

— Taip, nes visi esate vieno- dainos tekstą, — griebiausiu paskutinio argumento. — Pamatysi pati, kaip ten parašyta.

— Tu man nieko nepristatysi, nes tuoj pat apleisi šį butą ir čia daugiau kojos nekelsi, — nusprendė mano gyvenimo draugė. — Dabar žinau viską. Ir dar patyriau, kad esi begėdis ir niekšas: kaip tik aš įėjau, tu susūkau: O, dangau! Matyt sąžinė nešvari.

— Aš jokios nešvarios sąžinės neturiu, — aiškinausi. — Pasakiau: dangau, taip sau... Kodėl žmogus negali pasakyti: O, dangau! Tu šiandien esi per daug surūgusi, kad galėtum ramiai protauti. Kaip pereis ramiai, pamatysi, kad mano buvo tiesa.

— Kai man pereis nervai, aš eisiu pas advokatą ir paprašysiu užvesti separacijos bylą, — atrėžė žmona. — Aš, padori

— Aš jokios nešvarios sąžinės neturiu, — aiškinausi. — Pasakiau: dangau, taip sau... Kodėl žmogus negali pasakyti: O, dangau! Tu šiandien esi per daug surūgusi, kad galėtum ramiai protauti. Kaip pereis ramiai, pamatysi, kad mano buvo tiesa.

— Kai man pereis nervai, aš eisiu pas advokatą ir paprašysiu užvesti separacijos bylą, — atrėžė žmona. — Aš, padori

Mūsų tautiečiai demokratai išdidžiai žengia Washingtono gatvėmis, padėję išrinkti naująjį prezidentą.

moteris, negaliu daugiau su tavim bendrai gyventi. O dabar greičiau nešdinkis. Eik ten, kur ružavas dangus, kur berželiai. Niekas tave čia nelaiko, jei nori žinoti. Čia dangus yra mėlynas, ne ružavas. Aš esu iš padorios giminės!

Tai išdrožus, užtrenkę po mano nosimi vonios kambario duris ir nubėgusi užsiraikino miegamajame. Ir, žinote, reikėjo poros dienų, kol aš ją įtikinau, kad dainoje yra ružavas dangus. Turėjau surasti ir pro miegamojo kambario durų apacią (nes durys vis buvo užrakintos) įkišti dainos tekstą, įgrotą tos dainos plokštelę ir notariškai akta liudijanti, kad dainoje iš tikrųjų yra rė kitoks, o ružavas dangus. — J. Sav.

Jonis Aluona

VIENAS ŽODIS NE ŠNEKA

(Mintys paskaitininkam)

Lietuva, tai kraštas žemdirbių — artojų, Aluonių ir rūtų ji plačiai garsėja. Būvūčių ir pupų, Lietuvoj, — kartoju! Ridikus ir morkas, gaspadinės sėja.

Žiemomis ten sniega, vasaromis lyja, O, žinia, ir saulė kartais pasirodo. Pamatysi pievoj arklių ir galvijų, Su daina varnėnas palydės iš sodo.

Baltijon vingiuoja Nemunas pro Kauną, Šatrija, žemaičiai — Andai ir Karpatai. Klumpėmis muzikas ten dažnai apsiauna, Kai šaipytis ima, jo prakiurę batai.

Ėjo savanoriai — daugelį su vyžom, Vestuves su lenkais kažkam ėmus piršti. Kaip skaudu — be Lukšio nuo Kėdainių grįžom, (Partizanų, aišku, galim ir užmiršti!)

Vežėm už rubežius lašinius ir sviestą, Tankų ir patrankų mums tada netruko. Vieną dieną gavom Gedimino miestą San mainais už laisvę mes iš politruko.

Ir žila senovė aiški jums tebūna, — Nevalia mums, ponai, iškraipyti jos veido. Vytautui Didžiajam užsidėt karūną Lenkbernis Jogaila anuomet neleido.

Jei lietuviais gimėm — ir numirt jais turim! Tęsis mūsų kiemais lietuviybės vagos. Sakė — klosim priešų kulkom ir kepurėm, — Verskim žodžių kalnus, vidury Chicagos!

SPAUDOS LINKSMYBĖS

Visokių gražių humorų iškrečia korektūra. Spyglininkas nuo Toleikos atsiuntė parinkęs iškarpu su rimtais komentarais.

Gražiai veja Amerika

“Keleivis” sausio 4 d. nr. rašo: “Iš komunistinės Kinijos ateina žinios, kad ten 1961 metais buvęs labai blogas derlius”.

Taigi, komunistinis pasaulis, norėdamas pavyti Ameriką, nuėmė, kad ir blogą, bet vis tik jau 1961 m. derlių.

Kapitalistai nesnaudžia

“Draugas” gruodžio 27 d. skelbia: “Pirmoje vietoje automobilių gamyboj stovi JAV. 1969 m. beveik 20% išėjo daugiau automobilių”.

Kaip matyti kapitalistai irgi nesnaudžia, nes spėjo pagaminti 1969 m. automobilius su 20% virš plano.

Kur keliaut iš pasaulio

“Naujienos” sausio 3 d. rašo: “Praėjusiais metais aš ir mano žmona trečią kartą apkeliavo me pasaulį. Šimet ji užsigėdė keliauti kur nors kitur”.

Gaila, kad iš pasaulio be graboriaus niekur kitur nebenukeliu.

Kur dingo kiti gyventojai

“Draugas” sausio 13 d. paskelbė, kad Tokio modernus miestas ir jame gyventojų yra

Kad neapsiriktų

Jaunuolis rašo merginai laiską, norėdamas susitikti:

— Lauksiu prie gelžkelio stoties; kad neapsiriktum, turėsiu tamsiai mėlyną lietpaltį ir ploną lazda.

Po dienos gauna atsakymą iš mergaitės tėvo:

— Kad neapsiriktum, pranešu, kad turėsiu lietpaltį ir rankoje storą lazda.

Deganti uodega

Du vanagai skrido drauge. Staiga lėktuvas pralėkė juos, palikdamas ilgą dūmų juostą.

— Tai didelis pūkštis kažkur nepaprastai skuba, — pasakė vienas vanagas.

— Ir tu nemažiau skubėtum, jeigu tau uodega degtu, — atsakė antras.

Vertas atlyginimo daktaras

Pas gydytoją užėina jaunas vyriškis ir sako:

— Laba diena, daktare. Aš atėjau tamstai padėkoti už gydymą.

— Bet tamsta nebuvai ir nesi mano pacientas, — nusistebė daktaras.

— Taip. Bet tamsta gydei mano dėdę. Aš esu jo pavidėtojas.

Nesąžiningai uždirbinėjo

Priešingų partijų nariai ginčijasi tarp savęs. Vienas jų sako:

— Tera tik vienas kelias sąžiningai pinigų užsidirbti politikoj.

— Koks? — klausia antras.

— Taigi aš ir spėjau, kad tu nežinosi.

Tik vieną kartą

— Ar tu laimi ginčuose su žmona?

— Vieną kartą per keletą metų pasitaikė.

— Kaip tai buvo?

— Klojom kilimą, o jos burna buvo pilna pyragaičių.

Brangus vyreli, aš neturiu kuo apsiginti, nes tu visus pinigus išleidi įvairiems draudimams.

Puikus baldas

Vienai šeimai atsiuntė dovanų vaikui gardelį. Po kiek laiko siuntėjas laišku klausia, kaip patinka gardelis. Į tai motina atsako:

— Puikiai, kai aš jame atsidėsus skaitau, nė vienas vaikas negali prie manęs prieiti.

— Malonu, kad vyriausybė tiek daug mūsų nevaldo, už kiek mes jai mokesčių pavidalu sumokam.

virš dviejų milijonų”. Idomu, kur kiti penki milijonai to miesto gyventojų dingę?

Daugiau kiaušysčių

“Chicago Tribune” paskelbė, kad “Chicagoje sumažėjo kiaušinių”.

Keista, kiaušinių sumažėjo, o kiaušysčių vis didėja.

“Draugo” romano konkurse dalyvaujantis rašytojas prieš komisijos posėdį sapnuoja kaip pašto vežimui artėja tūkstantinė.

PERTVARKYTOS ŠEŠTADIENINĖS LITUANISTINĖS MOKYKLOS

Tėvų pageidavimu šiais metais tapo pertvarkytos visos Šeštadieninės Lituaništos mokyklos. Nuo dabar visas bus daroma, kad tiktai įtikti mokiniams. Matematikos mokytojas šoks baletą ant integralo, geografijos mokytojas aprodys visos Chicagos žymesnias smukles, restoranus ir geresnias susitikimų vietas ir tuo būdu išdėstys kaip ant delno visą Chicagos geografią. Istorijos mokytojas paties, kaip ant skydo, deitų ir divorsu istorijas. Lietuvių kalbos mokytojas po kiekvieno sakinio pašoks kazoką. Piešimo mokytojas nupieš kiekvienai mokinėi jos “boifren-uosvė”.

to” paveikslą. Muzikos mokytojas tiktai apie meilę ir skrybas tedainuos. Auklėtojai stengsis vaikeliams įtikti ir išauklėti taip, kad tėvams sergant, vaikutis tartų gydytojui: leiskite numirti, nes už tuos pinigus, kuriuos sumokame už liginę ir vaistus, daug “good time” apturėtume.

Laimėtojai

— Aš manau, kad tavo žmona laimi visus ginčius namuose, — sako vienam vyriui draugas.

— Ne, ji laimi tik pusę.

— Tai tu laimi kitą pusę?

— Ne, kitą pusę laimi mano uošvė.

Dr. S. Aliūnas

PUSĖ PER PUSĖ

Turėjai tuje tik pusę gražio Ir tąją pusę dalei per pusę, Sakei: į grabą nemusinėiu Ir bagočiausias kapuos nebūsiu.

Augo į aukštį tavo karjera, Ir pinigine augo į storį, Tik tokio tipo šiandien nebėra: Pusę per pusę dalyt nenori.

Tari įpylęs penicilino: Negerk degtinės, gyvenk padoriai, Ir tavo naują šiandieną žino Tiek pacientai, tiek ir graboriai.

Šiandien braižykloj guoliai ir ruliai, Juk tam ne vienas į mokslą mušęs Knygelėj banko keturi nuliai Nebesidalo niekaip iš pusės.

Šiandieną kartais pakalbam švelniai, Kad baisiai gaila mielos tėvynės, O jau užkėlė devintą vėlinį Ant devintosios aukso puodynės.

Iš naujai pasirodžiusio rinkinio “Trejos devynerios”

Spygliški sakiniai Barono

“Vienišuose medžiuose”

Mano doleriai stiprūs. Kvaila senam verkti. Meilė kojom ir širdžiai yra sunkus vežimas.

Modernūs amžiai neturtingų jų link daug lėčiau eina. Baisu mirti, bet baisu ilgai gyventi.

Dienų nepasiskolinsi. Cigaras biauurs išradimas. Nereikia niekad iš anksto sirgti.

Du lavonai padeda vienas kitam mirti.

Tiesa yra šventesnis žodis už pusbrolių.

Esate juokingi, jei pačioje pradžioje nemušate. Vp.

Greit pasikeis

— Mano žmona rytais ger arbatą, o aš geriu kavą, — susko naujavedys.

— O, labai greitai laiku abu gersite rytais arbatą, atsakė senavedys.

Senelė matė

— Iš pirmo susitikimo jai bučiuotis su vyru, — bara motina dukterį, — ar tu mane matei taip?

— Aš ne, bet mano senelė, manau, kad matė, — atsakė dukra.

Blogiausia su jauna generacija yra tai, kad vyresnieji į ją nebetinka.

Teisme

Prieš teisėją stovi nusikaltėlis ilga barzda. Visą išklauses apie jo nukaltimą, teisėjas tarė:

— Jei viskam tikėti, — kalbėjo teisėjas nusikaltėliui — kas tau užmetama, atrodo, kad tavo sąžinė juodesnė už tavo barzdą.

— Ponas teisėjas, — ramiai atsakė nusikaltėlis, — jei iš barzdos būtų galima spręsti apie sąžinę, tai tai ponas teisėjos (jis buvo be barzdos) sąžinės visai neturi.

Argi patogu?

— Vasarodamas aš visada einu gulti kartu su vištomis.

— Argi jau taip patogų visą naktį tupėti ant laktų?

Muzika ir kaina

Motina niekaip negali prikalbėti dukrelės, kad skambintų pianinu. Pagaliau ji sako:

— Zinai, duosiu tau dolerį, jei išskambinsi valandą...

— Bet man kaimynas pažadėjo du dolerius, jei neskambinsiu.

Policininko pastabos

— Kaltinamasis turi keturius sūnus. Du iš jų — dukterys.

— Lavonas buvo dar šiek tiek gyvas ir gerokai įsigėręs.

Viršuje matyti kaip žmogus džiaugiasi, kad daug per savaitę uždirba, o apačioj matyti jo laimė po pajamų ir kitų mokesčių atskaitymo.